

	Экземпляр № 1	Басылым 1
Пр-ДПиРР-15 "Capital" өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру ережесі	Күшіне енді 02.02.2021 ж.	Бет 1 -43- дан

«Nomad Life» ӨСК» АҚ
Директорлар Кеңесінің
Шешімімен бекітілді
2021 жылғы «01» ақпандағы
хаттама

22.10.2022 ж. өзгерістермен

02.02.2024 ж. өзгерістермен

20.03.2024 ж. өзгерістермен

«Capital» өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру ережесі

Пр-ДПиРР- 15

Алматы – 2021 жыл

1 тарау. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. "Capital" өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру ережелері (бұдан әрі-Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

2. Ережелер өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын, жеке тұлғалармен, оның ішінде Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Сақтандырушының интернет – ресурсын және (немесе) басқа ұйымдардың интернет-ресурстарын пайдалана отырып, өмірді ерікті жинақтаушы сақтандыру шарттарын (бұдан әрі-Сақтандыру шарты) жасасу тәртібін айқындайды.

3. Ережелерде өмірді сақтандыру шарттарын жазбаша нысанда, оның ішінде сақтанушы мен сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу жолымен жасасу шарттары қамтылады.

4. Сақтандырушының интернет-ресурсын және (немесе) басқа ұйымдардың интернет-ресурстарын пайдалана отырып сақтандыру шартын жасасу кезінде осы сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп-бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру жарнасын) төлеген күннен кейінгі күннен бастап сақтандырушы ұсынған шарттарда сақтанушы жасаған болып есептеледі.

1-бап. Ережелерде қолданылатын негізгі ұғымдар

1. **Сақтандырушы** - "Nomad Life" Өмірді сақтандыру компаниясы" Акционерлік қоғамы.

2. **Сақтанушы-сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан 18 жастан асқан жеке тұлға.**

3. **Сақтандырылушы-өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын жеке тұлға.** Ереже шеңберінде Сақтанушы сақтандырылған болып табылады. Сақтандырылушының жасы сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі өткеннен кейін 65 жастан аспауға тиіс.

4. **Пайда алушы-сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын жеке тұлға.**

5. **Сақтандыру объектісі-Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыру шартында белгіленген белгілі бір мерзімге дейін өмір сүруіне, сондай-ақ оның өмірі мен денсаулығына зиян келтіруге, еңбек ету қабілетінен айырылуына байланысты мүліктік мүдделері.**

6. **Сақтандыру полисі-сақтанушыны сақтандырушы біржақты тәртіппен әзірлеген сақтандыру ережелеріне (қосылу шарты) қосу және сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру полисін ресімдеу жолымен сақтандыру шартын жасасудың жазбаша нысаны.**

Осы Ережелердің талаптарын іске асыру мақсатында сақтандыру полисі:

1) **түпнұсқа сақтандыру полисі-сақтандырушы сақтандыру шартын жасасу кезінде ресімдейтін полис;**

2) **жаңартылған сақтандыру полисі-Ережелерде көзделген жағдайларда, бұрын берілген полистің орнына сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу кезінде сақтандырушы сақтанушыға ресімдейтін полис.**

7. **Сақтандыру полисінің телнұсқасы**-сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру полисінің жоғалған түпнұсқасының орнына қағаз жеткізгіште сақтандыру шартын жасасу кезінде ресімдейтін, түпнұсқасымен бірдей заңды күші бар сақтандыру полисі.

8. **Сақтандыру сомасы**-сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

9. **Сақтандыру сыйлықақысы**-Сақтанушы сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеттемелерін қабылдағаны үшін сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы.

10. **Сақтандыру төлемі**-сақтандырушы сақтандыру шартында айқындалған тәртіппен және мерзімдерде пайда алушыға төлейтін ақша сомасы.

11. **Сатып алу сомасы**-сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін сақтандыру шартының қолданысы мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтанушының алуға құқығы бар ақша сомасы.

12. **Сақтандыру жағдайы**-сақтандыру шартының басталуымен сақтандыру шартының ережелері мен талаптарында көзделген тәртіппен сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.

13. **Жазатайым оқиға**-сақтандырылушының денесіне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету салдарынан адамның еркіне қайшы келетін, сақтандырылушының өліміне әкеп соққан кенеттен, қысқа мерзімді оқиға (оқиға). Ережеге қатысты жазатайым оқиға деп сақтанушының өліміне әкеп соқтырған сақтанушыға қатысты үшінші тұлғалардың құқыққа қайшы әрекеті де түсініледі. Жіті, созылмалы және тұқым қуалайтын аурулардың кез келген түрі (оның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы салдарынан тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған органдардың өзге де кенеттен зақымдануы) жазатайым оқиғаларға жатпайды.

14. **Андеррайтинг**-сақтандыруға қабылданатын сақтандыру тәуекелдерін бағалау және сақтандыру шарттарының талаптарын айқындау.

15. **Мүгедектік**-дене функцияларының тұрақты бұзылуымен денсаулықтың бұзылуына байланысты адам өмірінің шектелу дәрежесі. Адамның мүгедектігі мен еңбекке қабілеттілігінен айырылу дәрежесін белгілеу халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелері медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу арқылы жүзеге асырылады. Ережелерде мүгедектік деп сақтанушыға бірінші, екінші немесе үшінші топтағы белгіленген мүгедектік түсініледі.

16. **Сақтандыру полисін беру (ресімдеу) күні** – сақтандыру полисінде көрсетілген, сақтандыру шартын жасасу күні болып табылатын күн.

17. **Сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күні**-сақтандыру полисін беру (ресімдеу) күнінен кейінгі, сақтандыру шартында көзделген сақтандыру қорғанысы күшіне енетін күн.

18. **Сақтандыру мерзімі**-сақтандыру полисінің басталу күнінен бастап аяқталу күніне дейінгі кезең.

19. **Сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі**-Сақтандырушының сақтандыру жауапкершілігі қолданылатын кезең. Негізгі қамтуды сақтандыру қорғаудың қолданылу мерзімі сақтандыру мерзіміне сәйкес келеді. Қосымша қамтуды сақтандыру қорғаудың қолданылу мерзімі тиісті қосымша сақтандыру жабыны енгізілген күннен бастап (сақтандыру полисін берген (ресімдеген) күннен бастап 12 (он екі) айды құрайды, кейіннен жыл сайын ұзартылады.

20. **Сақтандыру полисінің мерейтойы**-сақтандыру шартының қолданылу кезеңіне келетін әр жылдың күні, оның күні мен айы сақтандыру полисінің қолданылуының басталу күні мен күнімен сәйкес келеді.

21. **Сақтандыру жылы**-сақтандыру полисінің (сақтандыру қорғанысының) қолданысы басталған күннен (сақтандырудың бірінші жылы) немесе сақтандыру полисінің мерейтойынан (сақтандырудың кейінгі жылдары) басталатын он екі айлық кезең.

22. **Жинақтау кезеңі**-сақтандыру полисінің қолданысы басталған күннен бастап сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру мерзімі аяқталған күнге дейінгі кезең.

23. **Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) төлеу кезеңділігі (кезеңі)** – сақтандыру полисінде белгіленген мөлшерде әрбір сақтандыру жарнасын сақтанушы сақтандырушыға төлеуге тиіс уақыт кезеңі (ай, тоқсан, жарты жыл, жыл).

24. **Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) кейінге қалдыру кезеңі** - сақтандыру жарнасын төлеу қажет кезең (біріншісін қоспағанда).

25. **Аванстық төлем (жарна)** – Сақтанушы сақтандыру полисінде көзделген сақтандыру сыйлықақысын төлеу кезеңділігіне сәйкес кейінгі кезең (лер) үшін сақтандыру жарнасын төлеу есебіне аванс ретінде енгізетін ақша сомасы. Кезекті сақтандыру жарнасын төлеу мерзімі басталған кезде сақтандырушы сақтанушының аванстық төлемдерінен кезекті сақтандыру жарнасы ретінде сақтандыру шарты бойынша төлеуге жататын соманы ұстап қалуға құқылы.

26. **"USD / KZT Tod" бағамы**-Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген және Ережелерде айқындалған жағдайларда және тәртіппен қолданылатын АҚШ долларына қатысты теңге бағамы.

27. **Сақтанушының жеке кабинеті**-сақтанушыға Сақтандырушының ақпараттық жүйесі арқылы сақтандыру шарты бойынша ақпаратқа қол жеткізуге, сақтандырушыға қажетті ақпаратты (өтініштер, хабарламалар және (немесе) өзге де құжаттар, мәліметтер) электрондық нысанда құруға және жіберуге мүмкіндік беретін Сақтандырушының интернет-ресурсының арнайы бөлімі:

1) сақтандыру шарты бойынша талаптардың, мәліметтердің өзгеруі, сақтандыру шартын қайта ресімдеу;

2) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарлама;

3) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін алған кезде сақтанушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі;

4) өзге де жағдайлар.

28. **Интернет-ресурс**-мәтіндік, графикалық, аудиовизуалды немесе өзге де түрде көрсетілетін, аппараттық-бағдарламалық кешенде орналастырылатын, бірегей желілік мекенжайы және (немесе) домендік атауы бар және интернетте жұмыс істейтін электрондық ақпараттық ресурс.

2-бап. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

1. Сақтандыру шартын жасасу үшін сақтанушы сақтандырушы белгілеген нысан бойынша, оның ішінде сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын және оның басталуынан (сақтандыру тәуекелінен) ықтимал залалдардың мөлшерін айқындау үшін елеулі маңызы бар мән-жайларды хабарлауға міндетті сақтандыруға өтінішті толтырады.

Сақтандыру шартын жасасу кезеңінде сақтанушыға жіберілген сақтандырудағы өтініште немесе Сақтандырушының жазбаша сұрау салуында нақты айтылған мән-жайлар, оның ішінде денсаулық жағдайы және бар тәуекелдер туралы Декларацияны қоса алғанда, сақтандыруға арналған өтініште көрсетілген мәліметтер немесе Қазақстан

Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес өзге де мән-жайлар Елеулі деп танылады.

2. Сақтандыру шарты сақтанушы сақтандырушыға берген сақтандыру өтініші негізінде жасалады. Сақтанушы бойынша мәліметтерді сәйкестендіру немесе верификациялау мақсатында мемлекеттік дерекқорлармен салыстырып тексеру жүргізу мүмкін болмаған жағдайда, соңғысы сақтандыруға арналған өтінішке қосымша оның жеке басын куәландыратын құжатты ұсынады.

3. Сақтандыру шарты сақтанушыны ережелерге қосу және соңғысына сақтандыру полисін беру арқылы, оның ішінде сақтанушы мен сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы жазбаша нысанда жасалады. Сақтандырушының және (немесе) басқа ұйымдардың интернет-ресурсында сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандыру полисі электрондық нысанда қалыптастырылады.

4. Сақтанушыдан сақтандыру өтінішінде оның аурулары, мүгедектігі, кәсіптік тәуекелдері және бос уақыт тәуекелдерінің болуы туралы ақпарат алған жағдайда, сондай-ақ Сақтандырушы белгілеген шектен сұратылған сақтандыру сомасы асып кеткен жағдайда сақтандырушы сақтандырылатын адамды (сақтандырылушыны) денсаулығының нақты жай-күйін бағалау үшін медициналық тексеруге жіберуге құқылы. Бұл жағдайда Сақтанушы андеррайтинг жүргізу және стандартыдан өзгеше шарттармен сақтандыру шартын жасасу үшін сақтандырушыға жүгінуге құқылы, бұл жағдайда сақтандыру полисі қағаз жеткізгіште ресімделуге жатады.

5. Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру туралы өтініште және Ережелерде көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны анықталса, сақтандырушы сақтандыру шартын біржақты тәртіппен бұзуға құқылы.

6. Егер сақтанушы үнсіз қалған мән-жайлар өмір сүруін тоқтатқан болса, сақтандырушы шартты біржақты тәртіппен бұза алмайды.

7. Сақтанушы мен сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу жолымен сақтандыру шарты кез келген топтағы мүгедектермен, психикалық, ауыр неврологиялық аурулардан зардап шегетін, ЖИТС-пен ауыратын және АИТВ-жұқтырған, психоневрологиялық және/немесе наркологиялық диспансерлерде есепте тұрған, түзеу-еңбек ұйымдарында қылмыстық қылмыстар жасағаны үшін жазасын өтеп жүрген террористер тізбесінде көрсетілген адамдармен жасалмайды тергеу амалдары жүргізіліп жатқан тергеу изоляторындағы адамдармен бірге мекемелер. Аталған тұлғаларға қатысты жасалған шарт осындай шарт жасалған кезден бастап жарамсыз болып табылады, ал төленген сақтандыру сыйлықақылары (жарналары) сақтандырушы шеккен шығыстарды шегергенде қайтарылуға жатады. Сақтандырылушы террористер тізбесімен сәйкес келген жағдайда сақтандыру сыйлықақылары қайтарылмайды.

8. Сақтандыру шарты күшіне енгеннен кейін сақтандыруға, сақтандыру полисіне өтініш, сондай-ақ сақтандыру полисіне кез келген қосымшалар және Ережелерде нақты айтылған өзге де құжаттар сақтандыру шартын жасайды және оның ажырамас бөліктері болып табылады.

3-бап. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

1. Сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеу жөніндегі өз міндеттемелерін тиісінше орындаған жағдайда, ал оны бөліп төлеген кезде – сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде бірінші сақтандыру жарнасын төлеген жағдайда, сақтандыру полисін берген (ресімдеген) күннен кейінгі

күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады, және тараптар сақтандыру шарты бойынша өз міндеттемелерін толық орындағанға дейін әрекет етеді.

2. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданылады.

3. Сақтандыру мерзімі Сақтанушының жасына белгіленген және Ережелерде көрсетілген шектеу ескеріле отырып, Сақтанушының сақтандыруға берген өтінішіне сәйкес айқындалады.

4-бап. Медициналық тексеру

1. Сақтандыру шартын жасасар алдында сақтандырушы сақтандырылатын адамды (сақтандырылушыны) денсаулығының жай-күйін бағалау мақсатында медициналық тексеруге жіберуге құқылы. Медициналық тексеру сақтандырушы айқындаған мекемеде немесе өзге медициналық мекемеде жүзеге асырылуы мүмкін.

2. Сақтандырылушы сақтандыру шартын жасасқаннан кейін, бірақ сақтандыру жағдайы басталғанға дейін сақтандыру тәуекелінің жоғарылау дәрежесін айқындау мақсатында медициналық тексеруге жіберілуі мүмкін.

3. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген сақтандырушы шарттың талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына пропорционалды түрде қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

Егер сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы шартты бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте сақтандырушы сақтанушының сақтандыру шартын бұзу туралы болжамды бұзу күніне дейін күнтізбелік отыз күн бұрын ескертеді және шарт осы мерзім өткеннен кейін бұзылған болып есептеледі.

4. Сақтандыру шарты жасалғанға дейін медициналық тексеру сақтандырылатын тұлғаның (сақтандырылушының) есебінен жүзеге асырылады. Сақтандыру шарты жасалған жағдайда сақтандырылушы төлеген медициналық тексерудің құнын сақтандырушы өтейді.

Сақтандыру шарты жасалғаннан кейін медициналық тексеру сақтандырушының есебінен, соңғысына сақтандыру сыйлықақысы немесе сақтандыру жарналары төленген жағдайда жүзеге асырылады.

5. Медициналық тексеру бойынша шығыстарды сақтандырушы медициналық қызметтерге ақы төленгенін растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын төлегеннен кейін өтейді.

6. Егер медициналық тексеру сақтандырушы айқындаған медициналық мекемеде жүзеге асырылса, жүргізілген шығыстарды сақтандырушы медициналық тексеруге ақы төленгенін растайтын құжаттарда көрсетілген мөлшерде өтейді.

Егер медициналық тексеру сақтандырушы белгілемеген медициналық мекемеде жүзеге асырылса, онда жүргізілген шығыстар сақтандырушы айқындаған, бірақ іс жүзінде жүргізілген шығыстардан аспайтын медициналық мекемедегі ұқсас медициналық тексерудің құны шегінде өтеледі.

7. Егер сақтандыру шарты жасалмаса немесе бірінші сақтандыру жарнасы сақтандыру шартында белгіленген мерзімде төленбесе немесе толық төленбесе, Сақтандырушының медициналық тексеру бойынша шығыстары өтелмейді.

8. Сақтанушы медициналық тексерудің нәтижелерін, егер оларды жүргізу мерзімі сақтандырушы сақтандыруға өтініш алған күнге дейін 6 айдан аспаса, ұсына алады.

9. Сақтандырылушының медициналық тексеруден өтуден бас тартуы, сол сияқты сақтандырушыға тексеруден өту мүмкін причинстігінің дәлелді себептерін ұсынбауы Сақтандырушының сақтандыру шартын жасасудан бас тартуына, ал егер ол жасалған болса – Сақтандырушының сақтандыру шартын біржақты тәртіппен бұзуына және сақтандырушыны өз міндеттемелерін орындаудан босатуына әкеп соғады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыны жазбаша хабардар етеді.

5-бап. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу тәртібі

1. Сақтандыру сыйлықақысы Сақтанушының таңдауы бойынша біржолғы немесе сақтандыру шартында белгіленген мерзімде мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп-бөліп төленеді. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру сомасының мөлшеріне, сақтандыру мерзіміне, сақтандыру сыйлықақысын төлеу мерзімділігіне, сақтанушының жынысына, жасына және денсаулық жағдайына, сондай-ақ Сақтанушы таңдаған қосымша сақтандыру төлемдеріне байланысты болады.

2. Әрбір сақтандыру жарнасын Сақтанушы осындай жарна тиесілі кезең басталғанға дейін төлеуге міндетті. Әйтпесе, сыйлықақы мерзімі өткен болып саналады.

3. Сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарналары) қолма-қол ақшамен (тікелей сақтандырушының кассасына) немесе қолма-қол ақшасыз ақшалай қаражатпен (тікелей сақтандырушының банктік шотына) төленуі мүмкін.

4. Сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарналары – сақтандыру сыйлықақысын бөліп төлеген кезде) Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңгемен төленуге тиіс.

Егер сақтандыру шартының валютасы АҚШ доллары болып табылса, сақтандыру сыйлықақысын төлеу Ережелердің талаптарына сәйкес оны қайта есептеу және айырбастау талаптарына сәйкес теңгемен жүргізіледі.

5. Сақтанушы сақтандырушы белгілеген нысанда өтініш беру арқылы сақтандыру жарналарын төлеу тәртібі мен мөлшерін өзгертуге құқылы. Өзгеріс сақтандырушының сақтанушыға жаңартылған сақтандыру полисін беруі арқылы ресімделеді.

6. Сақтанушы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын ұлғайтқан жағдайда сақтандырушы сақтандыру шартына өзгерістер енгізілгенге дейін сақтандырылушыны денсаулығының нақты жай-күйін айқындау және сақтандыру тәуекелінің жоғарылау дәрежесін анықтау мақсатында медициналық тексеруге жіберуге құқылы.

6-бап. Сақтандыру сомаларын айқындау тәртібі

1. Әрбір жабылатын тәуекел бойынша сақтандыру сомасының мөлшері сақтандыру өтініміне сәйкес белгіленеді және сақтандыру полисінде көрсетіледі.

2. Сақтандыру полисіндегі сақтандыру сомасы Сақтанушы таңдаған сақтандыру валютасына байланысты теңгемен не АҚШ долларымен көрсетіледі.

3. Сақтандыру сомасы, сақтандыру шарты бойынша сатып алу сомалары сақтанушы нақты төлеген сақтандыру сыйлықақыларын, аванстық төлемдердің болуын немесе болмауын немесе сақтандыру жарналарының мерзімі өтіп кетуін ескере отырып, сондай-ақ сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру шартына өзгерістер енгізілген жағдайда жыл сайын сақтандыру полисінің мерейтойына қайта есептелуге жатады.

4. Сақтандыру полисінің әрбір мерейтойына нақты төленген сақтандыру сыйлықақыларын, сондай-ақ оларды төлеу күндерін негізге ала отырып, сақтандыру

сомасын, сатып алу сомаларын қайта есептеу жүзеге асырылады. Айына 30 күн және жылына 360 күн айдағы және жылдағы күнтізбелік күндердің нақты санына қарамастан есепке алынады.

5. АҚШ долларымен номинацияланған сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру полисінің мерейтойына арналған сақтандыру сомасын қайта есептеуді жүзеге асыру кезінде есепке:

1) өткен кезеңдегі есептелген инвестициялық табысты ескере отырып, сақтанушы сақтандыру полисінің мерейтойы күніне дейін төлеген сақтандыру жарналарының сомалары;

2) инвестициялық табысты ескере отырып, сақтандыру шарты бойынша төлеуге жататын кейінгі сақтандыру жарналарының сомалары.

6. Ұлттық валютада теңгемен номинирленген сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сомасын қайта есептеу кезінде есепке:

1) сақтанушы сақтандыру полисінің мерейтойы күніне дейін өткен жылы Сақтандырушының Директор кеңесі бекіткен кірістілік ставкасының мөлшеріне қарай есептелген инвестициялық кірісті ескере отырып төлеген сақтандыру жарналарының сомалары.

2) сақтандыру полисінің мерейтойы күніне Сақтандырушының Директор кеңесі бекіткен табыстылық ставкасының мөлшерін негізге ала отырып есептелген инвестициялық табысты ескере отырып, сақтандыру шарты бойынша төлеуге жататын кейінгі сақтандыру жарналарының сомасы.

7. Сақтанушы сақтандыру полисінің мерейтойына дейін төлеген аванстық төлемдер қайта есептеуді жүзеге асыру кезінде сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысы болып танылады, сақтанушыға қайтарылуға жатпайды, жаңартылған сақтандыру полисі ресімделген (берілген) сәттен бастап сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы мен сатып алу сомасының мөлшерін ұлғайтады.

8. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде АҚШ долларында номинацияланған сақтандыру сомасы сақтандыру төлемі туралы өкімді қалыптастыру күніне Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген ресми бағам бойынша қайта есептелуге жатады.

7-бап. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

1. Сақтанушының құқығы бар:

- 1) Ережелермен және Ережелерде көзделген өзге де құжаттармен танысуға;
- 2) Ережелерде көзделген жағдайларда және тәртіппен сақтандыру шартын бұзуға;
- 3) сақтандыру құпиясына;
- 4) сақтандырушыдан сақтандыру шарты бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын талап етуге;
- 5) сақтандыру шартында және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

2. Сақтанушы міндетті:

- 1) сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын бағалау үшін маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға, сондай-ақ сақтандыру шарты жасалғаннан кейін сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға қабілетті барлық фактілер туралы хабарлауға;
- 2) сақтандырушыға сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде оның басталғаны туралы жазбаша немесе электрондық тәсілмен хабарлауға міндетті. Егер сақтандыру жағдайы сақтандырылушының қайтыс болуы болып табылса,

онда сақтандырушыға сақтандыру жағдайы туралы хабарлау міндеті пайда алушыға жүктеледі;

3) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын уақтылы және толық белгілеуге жәрдемдесуге;

4) сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) төлеуге міндетті;

5) сақтандыру шартында және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

3. Сақтандырушының құқығы бар:

1) сақтанушыдан сақтандыру шартына сәйкес өзі қабылдаған міндеттемелердің орындалуын талап етуге;

2) сақтандыру шартында, Ережелерде және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және жағдайларда сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

3) сақтанушыдан тәуекел дәрежесін айқындау және тарифтің мөлшерін белгілеу үшін маңызы бар кез келген ақпаратты сұратуға;

4) үшінші тұлғалардан тәуекел дәрежесін айқындау үшін, сондай-ақ сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтау үшін маңызы бар кез келген ақпаратты сұратуға құқылы;

5) қандай да бір тәуекел бойынша сұратылған сақтандыру сомасының негіздемесін талап етуге міндетті;

6) Сақтанушы тәуекел дәрежесін, тариф мөлшерін айқындау үшін, сондай-ақ Сақтандырушының андеррайтинг жөніндегі маманының теріс қорытындысы кезінде сақтандырушы сұратқан мәліметтерді ұсынбаған жағдайларда сақтандыру шартын жасасудан немесе өзгертуден бас тартуға;

7) сақтандыру шартында, Ережелерде және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

4. Сақтандырушы міндетті:

1) сақтанушыға Ережелерде, Ережелерге сілтемені электрондық нысанда таныстыруға және беруге міндетті;

2) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында және Ережелерде көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті;

3) Сақтанушымен/Сақтандырылушымен қарым-қатынаста сақтандырудың құпиясын, құпиялылығын қамтамасыз етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, өзінің кәсіби қызметі нәтижесінде алған Сақтанушы/сақтандырылушы және оның мүліктік жағдайы туралы мәліметтерді, сондай-ақ сақтанушының/сақтандырылушының ашуға (беруге, беруге, беруге) сөзсіз және қайтарып алынбайтын жазбаша келісімі кезінде жария етпеуге жария ету және т. б.) ол туралы мәліметтер;

4) Сақтанушы/сақтандырылушы немесе пайда алушы не олардың өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, құжаттарды толық көлемде алмаған сәттен бастап **3 (үш)** жұмыс күні ішінде оларды жетіспейтін құжаттар туралы хабардар етуге міндетті;

5) сақтандыру шартында, Ережелерде және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

8-бап. Сақтанушыны (Сақтандырылушыны) ауыстыру

1. Сақтанушы сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін соңғысының және сақтандырушының жазбаша келісімімен басқа тұлғаға беруге құқылы. Құқықтар мен міндеттерді беру Сақтанушының және сақтандыру шарты бойынша құқықтар мен міндеттерді қабылдайтын тұлғаның (Сақтанушының құқықтық мирасқоры) қол қойған өтініші негізінде сақтандыру полисінің түпнұсқасын не оның телнұсқасын (бар болса) қоса бере отырып, жаңартылған сақтандыру полисін беру, сондай-ақ сақтанушының құқықтық мирасқорының сауалнама бланкісін және сақтандырушының сұрау салуы бойынша өзге де құжаттарды толтыру жолымен ресімделеді.

2. Сақтанушыны ауыстыру сақтандырушы сақтанушының құқық мирасқорына жаңартылған полисті берген (ресімдеген) күннен бастап жарамды болады.

9-бап. Пайда алушы

1. Сақтандыру жағдайы бойынша сақтанушының сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі бойынша пайда алушы Сақтанушы болып табылады. Сақтандыру жағдайы бойынша сақтандырылушының қайтыс болуы пайда алушыны (немесе сақтандыру төлемінің үлестерін көрсете отырып, бірнеше пайда алушыларды) Сақтанушы сақтандыру туралы өтініште немесе өзгерту туралы өтініште тағайындайды.

2. Пайда алушы сақтандыру жағдайы басталған сәтте немесе одан кейін қайтыс болған жағдайда, пайда алушының мұрагерлері сақтандыру төлемін алуға құқылы.

3. Егер пайда алушы кәмелетке толмаған болса, онда сақтандыру төлемін алушы кәмелетке толмағанның ата-анасы, асырап алушысы, қорғаншысы, қамқоршысы немесе пайда алушының өзге де заңды өкілі болып табылады.

4. Пайда алушы немесе оның мұрагерлері сақтандыру төлемін жүзеге асыру күніне дейін сақтандырушыға өзінің банктік деректемелерін көрсете отырып өтінішті және жеке басын куәландыратын құжатты (құжаттарды) ұсынады.

10-бап. Пайда алушыны ауыстыру

1. Сақтанушы сақтандыру жағдайы басталғанға дейін сақтандырушыны бұл туралы жазбаша хабардар ете отырып, пайда алушыны басқа тұлғамен алмастыруға құқылы.

2. Сақтандырушы сақтанушыға жаңартылған полисті берген (ресімдеген) күннен бастап пайда алушыны ауыстыру жарамды болады.

3. Сақтанушымен келісімінен туындайтын сақтандыру шарты бойынша белгілі бір міндеттерді орындағаннан кейін немесе сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру бойынша талап қойғаннан кейін пайда алушыны басқа тұлға алмастыра алмайды.

11-бап. Сақтанушының байланыс деректерін өзгерту

1. Сақтандырушы сақтанушыға (пайда алушыға) сақтанушының жеке кабинетіне және/немесе сақтандыруға арналған өтініште/өзгертуге арналған өтініште көрсетілген байланыс деректеріне (оның орналасқан жерінің немесе тұрғылықты жерінің мекенжайы және/немесе электрондық мекенжайы және/немесе СМС-хабарлама түріндегі ұялы телефон және т.б.) хабарлама жібереді.

2. Хабарлама сақтанушыға (пайда алушыға) хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберіледі.

3. Байланыс деректері өзгерген кезде сақтанушы (пайда алушы) сақтандырушыға өзгерістер туралы он күн мерзімде хабарлауға міндетті. Әйтпесе, сақтандыру туралы өтініште/өзгерту туралы өтініште көрсетілген алдыңғы байланыс деректері бойынша жіберілген Сақтандырушының кез келген хабарламасы Тараптар орындалған (жарамды) болып саналады.

4. Егер Сақтанушының (пайда алушының) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса және жалғыз байланыс құралы ретінде белгіленсе, онда сақтанушы сақтанушыға (пайда алушыға) хабарламаларды жеткізуге жауапты сақтандырушыға Қазақстан Республикасында сенім білдірілген тұлғаны көрсетуге міндетті.

12-бап. Сақтандыру шартының талаптарындағы өзгерістер. Жаңартылған сақтандыру полисі.

1. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар тараптардың келісімі бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасында және Ережелерде көзделген тәртіппен енгізіледі және жазбаша нысанда (қағаз жеткізгіште немесе электрондық нысанда) ресімделуге жатады.

2. Сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу Сақтанушының өтініші негізінде жүзеге асырылады:

1) Сақтанушы қол қойған қағаз жеткізгіште;

2) электрондық нысанда, оған қол қою Сақтанушының SMS-хабарлама арқылы сақтанушыға жіберілген бірегей кодты енгізуімен жүзеге асырылады, бұл сақтанушының өзгерістер енгізуге келісімін растау болып табылады.

Бұл ретте жаңартылған сақтандыру полисі Сақтанушының жеке кабинетінде электрондық нысанда орналастырылады. Қағаз тасығыштағы жаңартылған сақтандыру полисі сақтанушыға оның жазбаша сұрау салуы бойынша беріледі.

3. Сақтанушы Сақтанушының жеке кабинетінде және (немесе) қағаз жеткізгіште электрондық нысанда өтініш беру арқылы сақтандыру шартына өзгерістер немесе толықтырулар енгізуге құқылы:

1) пайда алушыны ауыстыру;

2) Сақтанушының (сақтандырылушының) және (немесе) пайда алушының дербес деректерінің өзгеруі;

3) қосымша сақтандыру өтемақыларын қосу немесе алып тастау;

4) сақтандыру сыйлықақыларының (сақтандыру сыйлықақыларын бөліп төлеу кезінде – сақтандыру сыйлықақыларын) төлеу мөлшері мен мерзімдерін өзгерту;

5) Сақтандырушының келісімімен басқа да өзгерістер енгізіледі.

4. Сақтанушының сақтандыру шартына оны сақтандырушы қабылдағаннан және ол барлық қажетті құжаттарды алғаннан кейін өзгерістер енгізу туралы өтініші жаңартылған сақтандыру полисі ресімделген сәттен бастап сақтандыру шартының ажырамас бөлігіне айналады.

Олар күшіне енгеннен кейінгі барлық өзгерістер Сақтанушының жеке кабинетінде көрсетіледі.

5. Егер сақтандырушы сақтандыру шартының қандай да бір өзгерісімен келіспесе, ол Сақтанушының өтінішін және (немесе) қосымша құжаттарды алғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күні ішінде, егер сұралса, сақтанушыға тиісті бас тартуды жібереді. Бұл жағдайда, сондай-ақ сақтандырушыға өзі сұратқан құжаттардың кез келгені берілмеген жағдайда, келісімге қол жеткізілді деп есептелмейді және сақтандыру шартына өзгерістер енгізілмейді. Сақтандыру шарты бұрынғы шарттарда қолданыла береді.

6. Сақтандырушы сақтандыру полисінің әрбір мерейтойына сақтандыру шартына өзгерістер енгізу және жаңартылған сақтандыру полисін ресімдеу жолымен Ережелерде белгіленген тәртіппен сақтандырудың өткен жылы нақты түскен сақтандыру жарналарын (аванстық төлемдерді қоса алғанда) негізге ала отырып, сақтандыру сомасының, сатып алу сомасының мөлшерін қайта есептеуді жүзеге асырады.

7. Сақтандырушы Сақтандырушының интернет-ресурсына және (немесе) Сақтанушының жеке кабинетіне өзгерістер туралы ақпаратты орналастыру арқылы Ережелердің талаптарын толықтыруға немесе өзгертуге құқылы.

Егер сақтанушы Ережелерге енгізілген өзгерістер мен толықтырулармен келіспесе, ол Ережелер орналастырылған күннен бастап күнтізбелік 30 күн ішінде сақтандыру шартын тоқтату туралы өтінішпен сақтандырушыға жүгінуге құқылы.

13-бап. Хат-хабар және жеке кабинет

1. Сақтанушының жеке кабинеті-бұл сақтандырушының интернет-ресурсындағы бөлім (www.nomadlife.kz) онда Сақтанушының дербес ақпараты қамтылады және сақтандыру шартын өзгерту және толықтыру бойынша белгілі бір мүмкіндіктер беріледі.

2. Сақтандыру шартына байланысты барлық хат-хабарларды сақтандырушы сақтанушының жеке кабинетінде орналастырады және (немесе) хат-хабарларды сақтанушыға (пайда алушыға) оның орналасқан жерінің және/немесе тұрғылықты жерінің мекенжайы бойынша және/немесе электрондық мекенжай бойынша және/немесе сақтандыруға арналған өтініште/өзгертуге арналған өтініште көрсетілген СМС-хабарлама түріндегі ұялы телефон арқылы жібереді, және / немесе Сақтанушының жеке кабинетінде.

3. Егер Сақтанушының (пайда алушының) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса, онда хат-хабар Сақтанушының жеке кабинетіне немесе Сақтанушының электрондық мекенжайына немесе сақтанушыға (пайда алушыға) хабарламаларды жеткізуге жауапты тұлғаға жіберіледі.

4. Сақтандырушының Сақтанушы сақтандыру/өзгерту туралы өтініште көрсеткен электрондық пошта арқылы хабарламаларды жіберуі пошта мекенжайына жіберуге тең деп есептеледі. Бұл ретте Сақтанушы ақпаратты электрондық пошта арқылы жіберу деректерді беру тәуекелімен байланысты екенін түсінеді және бұл тәуекелді қабылдайды.

5. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде сақтандырушы тиісті ақпаратты Сақтандырушының интернет-ресурсына орналастыра отырып, сақтанушыға барлық өзгерістер туралы: Сақтандырушының атауы, Байланыс телефондары, мекенжайлары туралы дереу хабарлайды.

6. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде сақтанушы сақтандырушыға бұл туралы жазбаша түрде хабарлай отырып, сақтанушының және пайда алушының байланыс ақпаратының немесе дербес деректерінің өзгерістері туралы сақтандырушыға дереу хабарлауға міндеттенеді.

14-бап. Негізгі сақтандыру төлемдері бойынша сақтандыру жағдайларының тізбесі

1. Ережеге сәйкес сақтандыру жағдайы (негізгі қамту) мынадай оқиғалар танылады:

1) сақтандырылушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі;

2) Ережеде көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде туындаған кез келген себеппен сақтандырылушының қайтыс болуы.

15-бап. Сақтандыру сыйлықақысын төлеуді кешіктіру

1. Сақтандыру шарты шеңберінде Сақтанушы сақтандыру жарнасын төлеу бойынша міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда (біріншісін қоспағанда) сақтандырушы сақтандыру полисінің кезекті мерейтойына сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын, сатып алу сомаларын біржақты тәртіппен қайта есептеуді жүзеге асырады.

2. Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде кезекті сақтандыру жарнасын (біріншісін қоспағанда) төлемеген жағдайда сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру жарнасын төлеу қажеттігі туралы хабарлауға міндетті.

3. Хабарламада мыналар болуы керек:

1) сақтандыру жарнасын төлеу қажет кезең (сақтандыру сыйлықақысын кейінге қалдыру кезеңі). Бұл ретте кейінге қалдыру кезеңі 30 (отыз) күнтізбелік күннен кем болмауы тиіс;

2) Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын кейінге қалдыру кезеңі ішінде сақтандыру сыйлықақысын төлеу жөніндегі міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда Сақтандырушының сақтандыру сомасын, сақтандыру шарты бойынша сатып алу сомаларын біржақты тәртіппен қайта есептеуді жүргізу құқығы.

4. Сақтандыру жарналарын төлеу қажеттілігі туралы хабарлама Ережелердің 13-бабында белгіленген тәртіппен сақтанушыға жіберіледі.

5. Сақтанушы қатарынан алты күнтізбелік ай ішінде сақтандыру жарнасын төлемеген жағдайда сақтандырудың екінші жылынан бастап:

1) сақтандыру шарты бұзылуға жатады;

2) сатып алу сомасы бар болса, ол төленеді.

6. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысын кейінге қалдыру кезеңінде сақтандырушы берешек сомасын ұстай отырып, сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

16-бап. Сатып алу сомасы және оны төлеу тәртібі

1. Сақтанушының сатып алу сомасын, егер бар болса, сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтінішпен жүгінуге немесе Ереженің 15-бабында көрсетілген жағдайда Сақтандырушының бастамасы бойынша сақтандыру шарты тоқтатылған жағдайда алуға құқығы бар.

2. Сатып алу сомасын алу үшін, егер бар болса, Сақтанушы мыналарды ұсынуы керек:

1) жазбаша өтініш;

1) Сақтанушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

2) қағаз жеткізгіште ресімделген жағдайда сақтандыру полисінің (жанартылған сақтандыру полисінің) түпнұсқасы немесе телнұсқасы.

3. Сақтандыру шарты бойынша сатып алу сомасының мөлшері шарттың қолданылу жылының соңына айқындалады және сақтандыру полисінде көрсетіледі. Сақтандыру шарты қолданысының бірінші жылының соңында сатып алу сомасының болуы көзделмейді, сатып алу сомасы сақтандырудың екінші жылының бірінші күнінен

бастап қалыптастырылады. Ерекшелік сақтандыру шарттары болып табылады, олар бойынша сақтандыру сыйлықақысы сақтанушылармен жинақтаудың бүкіл кезеңі үшін біржолғы төленген, мұндай шарттар бойынша сатып алу сомасы сақтандырудың бірінші күнінен бастап қалыптастырылады.

4. Сатып алу сомасының мөлшері сақтандыру полисінде көрсетілген:

1) сатып алу сомасы шегінде сақтанушыға берілген қарыздарды және осындай қарыздар бойынша пайыздарды есепке алмағанда;

2) сақтандыру жылы аяқталғанға дейін сақтандырушыға тиесілі барлық сақтандыру жарналары сақтандыру полисінде көрсетілген мерзімдерде және толық көлемде төленетінін ескере отырып.

5. Сақтандырушы сатып алу сомасын, егер бар болса, осы баптың 2-тармағында көрсетілген құжаттарды алған сәттен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде төлейді.

6. Сақтандырушы сатып алу сомасын төлеген кезде, егер бар болса, мерзімінен бұрын тоқтату күні басталғанға дейін төлеуге жататын мерзімі өткен сақтандыру жарналары бойынша сақтанушының берешегі мөлшерінде ақша сомасын, сондай-ақ сақтанушының сақтандырушы алдындағы кез келген басқа берешегін ұстап қалуға құқылы.

17-бап. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері

1. Сақтандырылушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі - Сақтандыру жағдайын - растау үшін Сақтандырушыға мынадай құжаттар ұсынылады:

1) Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру төлемі туралы жазбаша өтініш;

2) өтініш берілген күні сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі және/немесе сақтандырылушының жеке келуі. Мұндай дәлелдемелерді ұсынбау сақтандырушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдауды олар ұсынылғанға дейін кейінге қалдыруға құқық береді;

3) сақтандыру полисінің немесе жаңартылған сақтандыру полисінің, оның телнұсқасының түпнұсқасы (сақтандыру полисі қағаз жеткізгіште ресімделген жағдайда).

2. Сақтандыру жағдайын растау үшін – сақтандыру мерзімі кезеңінде туындаған кез келген себеппен сақтандырылушының қайтыс болуы, пайда алушы сақтандырушыға мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

1) Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру төлемі туралы жазбаша өтініш;

2) АХАЖ органдары берген сақтандырылушының қайтыс болуы туралы куәліктің түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі/немесе порталда алынған қайтыс болуы туралы анықтама eGov.kz;

3) қайтыс болу себептерін көрсете отырып, сақтандырылушының қайтыс болуы туралы медициналық немесе дәрігерлік куәліктің көшірмесі;

4) егер мұндай сараптама жүргізілген болса, өлімнің себептері туралы патологиялық-анатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының көшірмесі. Егер ашу жүргізілмеген жағдайларда-уәкілетті органнан осы сараптама жүргізілмегені туралы жазбаша растау;

5) егер қандай да бір ауру сақтандырылушының өліміне себеп болса, уәкілетті адамның қолымен және медициналық мекеменің мөрімен расталған стационарлық картаның және/немесе амбулаториялық картаның ауру тарихынан үзінді көшірме;

6) Егер сақтандырылушының қайтыс болуы жазатайым оқиғаның салдарынан болған болса, жазатайым оқиғаның басталу фактісін растау, туындаған салдарларды, сондай-ақ олардың арасындағы себептік байланысты нақтылау құзыретіне жататын тиісті уәкілетті органның құжаты;

7) пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

8) пайда алушы ретінде нақты тұлға тағайындалмаған жағдайда, мұрагерлік құқығына кіргенін куәландыратын және сақтандыру төлемін алу үшін қажетті Сақтандырылған тұлға мұрагерлерінің құжаттары (мұрагерлікке құқық туралы куәлік, мұрагердің жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі).

3. Сақтандырушы жоғарыда баяндалған құжаттар тізбесін қысқартуға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, пайда алушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.

4. Егер сақтандырылушының қайтыс болу фактісі бойынша қылмыстық процесті жүргізетін органдар (бұдан әрі-органдар) қылмыстық іс қозғау туралы мәселе қаралса, сақтандырушы пайда алушыдан немесе органдардан қылмыстық іс қозғау туралы, қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы не қылмыстық істі тоқтату туралы қаулының көшірмесін сұратуға құқылы.

Бұл ретте сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес органдар процестік шешім шығарғанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқығы бар.

5. Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарламаларды дереу тіркеуге және өтініш берушіге алынған құжаттардың тізбесін және олардың қабылданған күнін көрсете отырып анықтама беруге міндетті.

18-бап. Сақтандырылушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін аман қалуы кезінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудың мөлшері, тәртібі мен шарттары

1. Сақтандыру төлемі біржолғы, қолма-қол ақшасыз төлеммен жүргізіледі.

2. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері сақтанушының сақтандыру мерзімі аяқталғанға дейін өмір сүруі сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру сомасына тең.

3. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім Ережелерде көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

4. Сақтандыру төлемі сақтандырушы оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүргізіледі.

5. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып хабарлама жіберу арқылы пайда алушыға жазбаша нысанда хабарланады.

6. Сақтандыру төлеміне салық салу Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен жүргізіледі.

19-бап. Сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың мөлшері, тәртібі мен шарттары сақтанушының қайтыс болуы

1. Осы баптың 6-8- тармақтарында көрсетілгеннен өзгеше мән-жайлар салдарынан сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда сақтандыруға қатысты сақтандыру жағдайы

басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру сомасына тең болады.

2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім Ережелерде көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

3. Сақтандыру төлемі сақтандырушы оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүргізіледі.

4. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып хабарлама жіберу арқылы пайда алушыға жазбаша нысанда хабарланады.

5. Бұл ретте, егер сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдаса, онда сақтанушы бар болса, сатып алу сомасын алуға құқылы.

6. Сақтандыру төлемінің мөлшері, егер сақтандыру жағдайы сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде мыналардың салдарынан тікелей немесе жанама түрде орын алса, сақтандыру жағдайы басталған күнгі сатып алу сомасына тең:

1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;

2) әскери іс-қимылдар;

3) азаматтық соғыс, кез келген жаппай тәртіпсіздіктер мен ереуілдердің халықтық толқулары;

4) медициналық мекеменің білікті дәрігері (медициналық куәландыруды / сараптаманы жүргізген ұйымдардың қорытындысы болған кезде) ұйғарған дәрі-дәрмектерді пайдалануды қоспағанда, сақтандырылушының есірткі немесе психотроптық заттарды пайдалануы;

5) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының (сақтандырылушының) және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

6) алкогольдік / есірткілік мас болу, оның ішінде алкогольдік/есірткілік мас күйінде көлік құралын басқару;

7) Сақтанушының (сақтандырылушының) және (немесе) пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері;

8) сақтандырылған кәсіптік спортпен немесе қауіпті спорт түрлерімен (қысқы, су асты, ат спорты, авто және мотожарыс, авиациялық, күштік спорт түрлері, жартасқа өрмелеу, альпинизм, дельтапланеризм, парашюттік спорт, шығыс, жауынгерлік және спорттық жанасу жекпе-жектері, мұз асты және үңгір сүңгуі, жабдықсыз сүңгу) не осы үлгідегі жаттығулармен айналысуға, ал сондай-ақ, трюктерді орындау, максималды жылдамдыққа, биіктікке, тереңдікке немесе физикалық зақымдану қаупінің жоғарылауына, өмірге қауіп төндіруге байланысты кез-келген жарыстарға қатысу (жағдайда, егер сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыруға қабылдау кезінде не сақтандырудың қолданылу кезеңінде сақтандырушыдан осы ақпаратты жасырса және өзге де сақтандыру шартында тікелей көзделмесе);

9) лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында ұшу (растайтын құжаттар болған кезде);

10) егер сақтанушы (сақтандырылушы) бұл туралы үнсіз қалса, сақтандыру шартын жасасу/ қалпына келтіру кезінде орын алған қант диабеті аясында кез келген инфаркт,

инсульт, кез келген жүрек немесе тамыр жеткіліксіздігі, бүйрек немесе бауыр жеткіліксіздігі.

7. Сақтандыру (сақтандыру қорғанысы) шартының үздіксіз қолданылуының алғашқы екі жылы ішінде сақтандыру төлемінің мөлшері, егер мұндай жағдай тікелей немесе жанама түрде мынадай оқиғалардың салдарынан туындаса, сақтандыру жағдайы басталған күнгі сатып алу сомасына (ол сақтандыру шарты бойынша болған жағдайда) тең болады:

- 1) өзін-өзі өлтіру немесе сақтанушының өзін-өзі өлтіру әрекеттері;
- 2) АИТВ-инфекциясы аурулары;

8. Сақтандыру (сақтандыру қорғанысы) шартының үздіксіз қолданылуының бірінші жылы ішінде сақтандыру төлемінің мөлшері, егер мұндай жағдай ауыр және/немесе созылмалы жүрек-қан тамырлары ауруы, жүрек және/немесе қан тамырлары патологиясы, жүйелі ауру салдарынан тікелей немесе жанама түрде орын алса, сақтандыру жағдайы басталған күнгі сатып алу сомасына (сақтандыру шарты бойынша болған жағдайда) тең болады, созылмалы бүйрек немесе бауыр жеткіліксіздігі, бауыр циррозы, қатерлі ісіктің пайда болуымен байланысты ауру, егер бұл аурулар туралы сақтандырушыға шартты жасасу кезінде белгілі болмаса не аурулар сақтандырудың бірінші жылы сақтандыру шартын жасасқаннан кейін белгіленсе.

9. Сақтандыру төлемі пайда алушы көрсеткен банктік шотқа төленеді. Сақтандыру төлемін төлеу және аудару бойынша шығыстар, егер төлем немесе аударым Қазақстан Республикасының шегінде жүзеге асырылса ғана сақтандырушының есебінен жүзеге асырылады.

10. Егер пайда алушы кәмелетке толмаған болса, онда Сақтандырушы сақтандыру шартында осындай шарт болған кезде он сегіз жасқа толғанға дейін сақтандыру төлемін кейінге қалдыруға құқылы.

11. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде Сақтандырушы одан сақтандыру төлемін жүзеге асыру күнінде пайда болған Сақтанушының берешегі мөлшеріндегі соманы ұстап қалуға құқылы.

12. Сақтандыру төлеміне салық салу Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен жүргізіледі.

20-бап. Сақтандырушыны сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері сақтандырылушының қайтыс болуы

1. Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы:

1) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сондай-ақ Ережелерге сәйкес сақтандырушыға ұсынылуы тиіс өзге де мәліметтерді (растайтын құжаттар болған кезде) хабарлауы;

2) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге кедергі жасауы (растайтын құжаттар болған кезде);

3) егер Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені дәлелденбесе не сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер ете алмаса, Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша нысанда ол басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде хабардар етпеуі;

4) алынып тасталды;

5) сақтандырылушының қайтыс болу себебін белгілемей, оның ішінде жұбайының (зайыбының), жақын туыстарының немесе заңды өкілдерінің жазбаша өтініші не оның

көзі тірісінде адам берген жазбаша ерік білдіру негізінде патологиялық-анатомиялық ашып қарауды жүргізуден бас тарту;

б) эпидемия / пандемия деп жарияланған аурудың себебінен сақтандырылушының қайтыс болуы және онымен байланысты не оның аясында туындаған асқынулар;

7) Егер сақтандырылушымен сақтандыру жағдайы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылмаған кезеңде орын алса.

1. Сақтандырушыға сақтандырылушының қайтыс болу себебін растайтын құжаттарды ұсынбау оған сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы не осындай құжаттарды ұсынғанға дейін оны жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдамауға құқық береді.

21-бап. Қосымша қамтумен сақтандыру шартын жасасу ерекшеліктері

1. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Ережелерде көзделген сақтандырудың негізгі шарттарынан басқа, тараптар осы баптың ережелеріне сәйкес қосымша сақтандыру өтемінің шарттарын көздеуі мүмкін.

2. Қосымша сақтандыру төлемдері:

1) сақтандырылушыға сақтандыру сомасының тиісінше 100, 80 немесе 50% төлемдерімен жазатайым оқиға салдарынан кез келген себеппен 1, 2 топтағы немесе 3 топтағы мүгедектікті белгілеу;

2) жазатайым оқиға салдарынан Сақтанушы қайтыс болған жағдайда қосымша сақтандыру сомасын төлеу;

3) жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылған адам жарақат алған жағдайда дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесіне сәйкес төлемдер;

4) жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушы еңбекке уақытша жарамсыз болған жағдайда еңбекке жарамсыздықтың 7 (жетінші) - 30 (отызыншы) күнінен бастап еңбекке жарамсыздықтың әрбір күні үшін төлемдер.

3. Сақтанушы жоғарыда аталған қосымша сақтандыру өтемдерінің кез келген комбинациясын таңдауға құқылы.

4. Сақтанушы сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде (жинақтау кезеңінде) орын алған және жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуына тікелей әкеп соққан, сақтандырылушыға кез келген себеппен 1, 2 топтағы немесе жазатайым оқиға салдарынан 3 топтағы мүгедектікті белгілеген, жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының жарақат алуы, жазатайым оқиға салдарынан уақытша жарақат алған жағдай және Сақтанушы жазатайым оқиға салдарынан сақтанушының еңбекке жарамсыздығы сақтандыру жағдайы деп танылады.

5. Сақтанушы сұратылған қосымша сақтандыру өтемі туралы сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру өтінішіне белгі қоюы тиіс.

6. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде Сақтанушы сақтандырушымен келісім бойынша қосымша сақтандыру төлемдері бойынша талаптарды қосуға, алып тастауға, өзгертуге құқылы. Бұл ретте олар бойынша сақтандыру қорғанысы жаңартылған сақтандыру полисі бойынша сақтандыру сыйлықақысын төлеу күнінен кейінгі күннен бастап қолданылады. Осы баптың 2-тармағының 1) тармақшасында көрсетілген қосымша сақтандыру өтемін қосу сақтандыру шартын жасасу кезінде ғана мүмкін болады, сақтандыру шарты жасалғаннан кейін сақтандыру шарттары өзгерген кезде сақтандырушы бұл сақтандыру өтемін бермейді.

7. Осы бапқа сәйкес қосымша қамту бойынша шарттар, егер сақтандыру полисінде сақтандыру шартында сақтандырудың қосымша шарттары қамтылатыны тікелей көзделген жағдайда, сондай-ақ Сақтанушы таңдаған қосымша қамту бойынша сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру сыйлықақысын бөліп-бөліп төлеген жағдайда бірінші сақтандыру жарнасын) толық көлемде төлеген жағдайда қолданылады.

22-бап. Жазатайым оқиға салдарынан сақтанушы қайтыс болған жағдайда қосымша сақтандыру сомасын төлеу

1. Жазатайым оқиға салдарынан қайтыс болу тәуекелі бойынша сақтандыру жағдайы (сақтандыру тәуекелі) сақтандыру қорғаудың қолданылу кезеңінде болған және жазатайым оқиға басталған сәттен бастап алты айдан кешіктірілмей басталған жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы болып табылады.

2. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға осы сақтандыру өтемі бойынша сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы мөлшерінде қосымша сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті.

3. Осы сақтандыру өтемі мүгедектікті белгілеуге байланысты қосымша қамту бойынша төлемді жүзеге асырғаннан кейін өзінің қолданысын тоқтатады, ал сақтандыру шарты Ережелердің 14-бабында көрсетілген сақтандыру өтемдері бойынша өз қолданысын жалғастырады.

4. Осы баптың 1-тармағында көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемі, егер сақтандырылушының қайтыс болуы жазатайым оқиға салдарынан болған болса, жинақтау кезеңінде туындаған кез келген себеп бойынша сақтандырылушының қайтыс болған жағдайына қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру төлеміне қосымша Ережелерде көрсетілген шарттар ескеріле отырып жүргізіледі.

5. Сақтандыру жағдайы басталған кезде - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы - сақтандыру шартында қосымша сақтандыру өтемінің талаптары болған кезде сақтанушы немесе пайда алушы сақтандырушыға Ережелерде көрсетілген құжаттарды ұсынуға тиіс.

6. Сақтандыру төлемін сақтандырушы Ережелерде көрсетілген шарттарда, тәртіппен және мерзімдерде жүргізеді.

23-бап. Сақтандырылушыға кез келген себеппен 1, 2 топта немесе жазатайым оқиға салдарынан 3 топта мүгедектік белгілеу

1. "Сақтандырылушының мүгедектігін белгілеу" қосымша өтемі бойынша сақтандыру жағдайы (сақтандыру тәуекелі) сақтандырылушының оған кез келген себеппен бірінші немесе екінші топтағы немесе сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан үшінші топтағы мүгедектік бере отырып, оның еңбек ету қабілетінен айырылуы болып табылады, бұл ретте мүгедектік тобы сақтандырылушыға алғаш рет белгіленуге тиіс. Сақтандырылушының мүгедектік тобын белгілеуіне әкеп соққан оқиға (ауру, мертігу, улану), егер бұл оқиға сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде болған болса, сақтандыру жағдайы деп танылады. Аурудың себебі бойынша белгіленген мүгедектіктің бірінші немесе екінші топтары осы сақтандыру өтемі басталған күннен бастап алғашқы алты айда сақтандыру жағдайы болып табылмайды. Жазатайым оқиға салдарынан мүгедектіктің үшінші тобы

сақтандырылушыға жазатайым оқиға басталғаннан кейін он екі айдан кешіктірілмей белгіленуге тиіс.

2. Қосымша сақтандыру өтемінің талаптарымен сақтандыру шартын жасасу кезінде-сақтандырылушының мүгедектігін белгілеу, сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталған сәтте сақтандырылушының жасы Қазақстан Республикасының зейнетақы заңнамасында белгіленген жастан аспауға тиіс. Егер тараптардың келісімінде өзгеше көзделмесе, сақтандыру шарты жасалғаннан кейін қабылданған мүгедектікті айқындау жүргізілетін заңнамаға кез келген өзгерістер мен толықтырулар көрсетілген сақтандыру шарты шеңберінде Сақтандырушының жауапкершілігін ұлғайтуға әкеп соқпайды.

3. Егер сақтандыру шартында сақтандырылушының бірінші немесе екінші топтағы мүгедектігін кез келген себеппен немесе жазатайым оқиға салдарынан үшінші топтағы мүгедектігін бере отырып, еңбек ету қабілетінен айырылуы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, ол басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті:

1) бірінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 100% - ы;

2) екінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 80% - ы;

3) үшінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 50%.

4. Осы баптың 2-тармағында көзделген шарттарға сәйкес осы сақтандыру өтемі бойынша бірінші төлем жүзеге асырылғаннан кейін осы сақтандыру өтемі өзінің қолданылуын тоқтатады, онымен бірге жазатайым оқиғаларға байланысты барлық қосымша сақтандыру өтемдері өз қолданылуын тоқтатады. Бұл ретте сақтандыру шарты Ережелердің 14-бабында көрсетілген сақтандыру өтемақылары бойынша өз қолданысын жалғастырады.

5. Сақтандыру жағдайы басталған кезде-жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбек ету қабілетінен айырылу кезінде сақтанушы сақтандырушыға мынадай құжаттарды ұсынуы тиіс:

1) Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру төлемі туралы жазбаша өтініш;

2) бірінші, екінші немесе үшінші топтағы сақтандырылушының мүгедектігін белгілеу туралы уәкілетті органның құжатының нотариат куәландырған көшірмесі және жалпы еңбекке қабілеттілігінен айырылғаны туралы анықтама;

3) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

4) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растау, туындаған салдарларды нақтылау, сондай-ақ олардың арасындағы себептік байланыс құзыретіне жататын тиісті уәкілетті органның құжаты;

5) сақтандырылушының стационарлық картасының немесе амбулаториялық картасының ауру тарихынан үзінді көшірме;

6) сақтандырылушыға белгіленген мүгедектікке әкеп соққан диагнозды көрсете отырып, дәрігерлік-консультациялық комиссия қорытындысының көшірмесі;

7) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

6. Сақтандырушы жоғарыда баяндалған құжаттар тізбесін қысқартуға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, пайда алушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.

7. Егер жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбек ету қабілетінен айырылу фактісі бойынша органдар қылмыстық іс қозғау туралы мәселені қараса, сақтандырушы Сақтандырылушыдан (пайда алушыдан) немесе органдардан қылмыстық іс қозғау туралы, қылмыстық іс қозғаудан бас тарту туралы не қылмыстық істі тоқтату туралы қаулының көшірмесін сұратуға құқылы.

8. Егер жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбек ету қабілетінен айырылу фактісі бойынша қылмыстық іс қозғалса, сақтандырушының Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексіне сәйкес органдар процестік шешім шығарғанға дейін мәлімделген оқиға бойынша шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқығы бар. Бұл ретте Сақтанушы сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жарналарын төлеуді жалғастыруға міндетті.

9. Сақтандырылған тұлға осы қамту бойынша пайда алушы болып табылады.

10. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім Ережелерде көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

11. Сақтандыру төлемі сақтандырушы оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүргізіледі.

12. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып хабарлама жіберу арқылы пайда алушыға жазбаша нысанда хабарланады.

13. Сақтандырушы Ережелердің 27-бабында көзделген мән-жайлар салдарынан жазатайым оқиға туындаған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

24-бап. Жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылған адам жарақат алған жағдайда, дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесіне сәйкес төлемдер (осы Ережелерге 1-қосымша)

1. Сақтандыру жағдайы басталған кезде-сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы-сақтандыру төлемі дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесіне (осы Ережелерге 1-қосымша) сәйкес жүзеге асырылады. Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінде көзделмеген жарақат алу сақтандыру жағдайы болып табылмайды және сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға әкеп соқпайды.

2. Сақтандырушы Ережеде көзделген мән-жайлардың салдарынан жазатайым оқиға болған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

3. Сақтандыру жағдайы басталған кезде-сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы-сақтандырушыға мынадай құжаттар ұсынылады:

1) Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру төлемі туралы жазбаша өтініш;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған медициналық картадан (ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері; сақтандырылушының өзінің қызметтік міндеттерін орындауы кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйымның мөрімен расталған осындай актінің көшірмесі, еңбекке жарамсыздық туралы құжат);

3) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері;

- 4) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.
4. Сақтандырушы жоғарыда баяндалған құжаттар тізбесін қысқартуға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, пайда алушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.
5. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы баптың 3-тармағында көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.
6. Сақтандыру төлемін сақтандырушы қолма-қол ақшасыз төлеммен оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүргізеді.
7. Оң шешім қабылдаған кезде сақтандырушы сақтандыру полисінде белгіленген осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасы шегінде сақтандыру төлемін жүзеге асырады.
8. Егер сақтандыру шартында төлемдер кестесіне сәйкес төлемдер қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шарты сақтандыру полисінде көрсетілген қалған сақтандыру өтемдері бойынша өз қолданысын жалғастырады.
9. Осы сақтандыру өтемі мүгедектікті белгілеуге байланысты қосымша қамту бойынша төлемді жүзеге асырғаннан кейін өзінің қолданысын тоқтатады, ал сақтандыру шарты Ережелердің 14-бабында көрсетілген сақтандыру өтемдері бойынша өз қолданысын жалғастырады.
10. Сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін – сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы-осы өтем бойынша сақтандыру шарты сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасының мөлшері мен осы өтем бойынша жүргізілген төлем арасындағы айырма шегінде өзінің қолданылуын жалғастыратын болады.
11. Сақтандырылушының дене жарақатын алуына әкеп соққан жазатайым оқиғадан сақтандыруға қатысты сақтандыру сомасының мөлшері сақтандырылушының дене жарақатын алуына әкеп соққан жазатайым оқиғадан сақтандыру бойынша бұрын жүргізілген сақтандыру төлемінің (жүргізілген сақтандыру төлемдерінің) сомасына сақтандырудың белгілі бір жылы ішінде (бірінші, кейінгі) автоматты түрде азайтылуға жатады. Сақтандыру сомасының мөлшері кезекті сақтандыру жарнасы төленген жағдайда сақтандырудың келесі жылы басталған күні толық көлемде қалпына келтіруге жатады.
12. Сақтандыру жағдайы - сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы - басталған кезде Пайда алушы Сақтандырылушы болып табылады.

25-бап. Жазатайым оқиға салдарынан сақтанушының еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылған жағдайын сақтандыру

1. Сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтуға әкеп соққан жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру жағдайы (сақтандыру тәуекелі) сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалту болып табылады. Сақтандыру шартын жасасқаннан кейін қабылданған еңбекке уақытша қабілетсіздігін айқындау жүргізілетін заңнамаға кез келген өзгерістер мен толықтырулар аталған сақтандыру шарты шеңберінде Сақтандырушының жауапкершілігін ұлғайтуға әкеп соқпайды.

2. Сақтандыру жағдайы - сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтуы - басталған кезде пайда алушы (егер бұл қосымша қамту сақтандыру полисінде көзделсе) сақтандырылушы болып табылады.

3. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылуы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы таңдаған және осы қосымша қамту бойынша сақтандыру полисінде көрсетілген сақтандыру төлемі мөлшерінде пайда алушыға еңбекке жарамсыздықтың әрбір күнтізбелік күні үшін, сақтанушының еңбекке жарамсыздығы белгіленген күннен бастап 30-шы күнге дейін, еңбекке жарамсыздықтың жетінші күнінен бастап сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті. Бір жазатайым оқиғаның туындауы салдарынан еңбекке уақытша жарамсыздық бойынша сақтандыру төлемінің ең көп күндерінің саны күнтізбелік 23 (жиырма үш) күнді құрайды.

4. Осы сақтандыру өтемі мүгедектікті белгілеуге байланысты қосымша қамту бойынша төлемді жүзеге асырғаннан кейін өзінің қолданысын тоқтатады, ал сақтандыру шарты Ережелердің 14-бабында көрсетілген сақтандыру өтемдері бойынша өз қолданысын жалғастырады.

5. Сақтандыру жағдайы - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтуы - басталған кезде сақтандырушыға мынадай құжаттар ұсынылады:

1) Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыру төлемі туралы жазбаша өтініш;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған медициналық картадан (ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері; сақтандырылушының өзінің қызметтік міндеттерін орындауы кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйымның мөрімен расталған осындай актінің көшірмесі, еңбекке жарамсыздық туралы құжат;

3) еңбекке уақытша жарамсыздық парағының түпнұсқасы (еңбекке уақытша жарамсыздық анықтамасы) не нотариалды куәландырылған көшірмесі;

4) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмелері;

5) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

6. Сақтандырушы жоғарыда баяндалған құжаттар тізбесін қысқартуға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, пайда алушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.

7. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы баптың 6-тармағында көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

8. Сақтандыру төлемін сақтандырушы қолма-қол ақшасыз төлеммен оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жүргізеді.

9. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім бас тарту туралы шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып хабарлама жіберу арқылы пайда алушыға жазбаша нысанда хабарланады.

10. Сақтандыру жағдайы басталғаннан кейін – жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалту-осы өтем бойынша сақтандыру шарты жүргізілген төлем мен осы өтем бойынша сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырма шегінде өзінің қолданылуын жалғастыратын болады.

11. Жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтуға әкеп соққан жазатайым оқиғадан сақтандыруға қатысты сақтандыру сомасының мөлшері сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігін уақытша жоғалтуға әкеп соққан жазатайым оқиғадан сақтандыру бойынша бұрын жүргізілген сақтандыру төлемінің (жүргізілген сақтандыру төлемдерінің) сомасына сақтандырудың белгілі бір жылы ішінде (бірінші, кейінгі) автоматты түрде азайтылуға жатады. Сақтандыру сомасының мөлшері кезекті сақтандыру жарнасы төленген жағдайда сақтандырудың келесі жылы басталған күні толық көлемде қалпына келтіруге жатады.

12. Сақтандырушы Ережеде көзделген мән-жайлардың салдарынан жазатайым оқиға болған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

26-бап. Сақтандырушыны қосымша сақтандыру өтемдері бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату негіздері

1. Ережеде көрсетілген сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатудың өзге негіздерінен басқа, егер сақтандыру жағдайы тікелей немесе жанама түрде салдарынан болса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізбейді:

1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;
2) әскери іс-қимылдар;
3) азаматтық соғыс, кез келген жаппай тәртіпсіздіктер мен ереуілдердің халықтық толқулары;

4) медициналық мекеменің білікті дәрігері (медициналық куәландыруды / сараптаманы жүргізген ұйымдардың қорытындысы болған кезде) ұйғарған дәрі-дәрмектерді пайдалануды қоспағанда, сақтандырылушының есірткі немесе психотроптық заттарды пайдалануы;

5) алкогольдік / есірткілік мас болу, оның ішінде алкогольдік/есірткілік мас күйінде көлік құралын басқару;

6) сақтандырылған кәсіптік спортпен немесе қауіпті спорт түрлерімен (қысқы, су асты, ат спорты, авто және мотожарыс, авиациялық, күштік спорт түрлері, жартасқа өрмелеу, альпинизм, дельтапланеризм, парашюттік спорт, шығыс, жауынгерлік және спорттық жанасу жекпе-жектері, мұз асты және үнгір сүңгуі, жабдықсыз сүңгу) не осы үлгідегі жаттығулармен айналысуға, ал сондай-ақ, трюктерді орындау, максималды жылдамдыққа, биіктікке, тереңдікке немесе физикалық зақымдану қаупінің жоғарылауына, өмірге қауіп төндіруге байланысты кез-келген жарыстарға қатысу (жағдайда, егер сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыруға қабылдау кезінде не сақтандырудың қолданылу кезеңінде сақтандырушыдан осы ақпаратты жасырса және өзге де сақтандыру шартында тікелей көзделмесе);

7) лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында ұшу (растайтын құжаттар болған кезде);

8) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының/ сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

9) Сақтанушының/ сақтандырылушының және(немесе) пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған әрекеттері.

2. Осы баптың 1-тармағына қосымша Ережелерде көрсетілген жазатайым оқиғаның басталуына байланысты қосымша жабулар бойынша Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы тікелей немесе жанама түрде салдарынан пайда болса, сақтандыру төлемін де жүргізбейді:

1) кез келген ауру, соның ішінде инфаркт және апоплексиялық соққы немесе грыжа;

2) кесілген немесе жараланған кезде пайда болған инфекцияны, сондай-ақ кез келген ауруды немесе грыжаны қоса алғанда, бактериялық немесе вирустық инфекция;

3) сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан алған дене жарақаттарын емдеу үшін тікелей қажет емдеуді немесе операцияны қоспағанда, медициналық не хирургиялық емдеу немесе операция;

4) егер диагноз (сыну, байламдардың зақымдануы) тексерудің аспаптық әдістерімен расталмаған жағдайда;

5) созылмалы таныс дислокациялар, қайталанатын жарақаттар, қайталанған сынықтар, бір локализацияның бір жеріндегі дене жарақаттары, патологиялық сынықтар.

3. Аурудың себебі бойынша 1 немесе 2 топтағы мүгедектікті белгілеуге байланысты қосымша қамту бойынша осы баптың 1-тармағына қосымша, егер сақтандыру жағдайы кез келген инфаркт, инсульт, кез келген жүрек немесе тамыр жеткіліксіздігі, бүйрек немесе бауыр жеткіліксіздігі себебінен тікелей немесе жанама түрде орын алса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүргізбейді сақтандыру шартын жасасу/ қалпына келтіру кезінде, егер сақтанушы / сақтанушы бұл туралы үнсіз қалса.

4. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін де негіз болып табылады:

1) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сондай-ақ Ережелерге сәйкес сақтандырушыға ұсынылуы тиіс мәліметтерді (растайтын құжаттар болған кезде) хабарлауы;

2) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге кедергі жасауы (растайтын құжаттар болған кезде);

3) егер Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені дәлелденбесе не сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер ете алмаса, Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша нысанда ол басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде хабардар етпеуі;

4) алынып тасталды;

5) сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылмаған кезеңде орын алған Сақтандырылушымен сақтандыру жағдайы.

27-бап. Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламаны қарау мерзімдері

1. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламаны алған күннен бастап **3 (үш)** жұмыс күні ішінде сақтанушыға / сақтандырылушыға / пайда алушыға мәлімделген оқиғаны тіркеу және жетіспейтін құжаттарды ұсыну қажеттілігі туралы хат жолдайды.

2. Алынып тасталды.

3. Сақтанушы/сақтандырылған / пайда алушы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттарды қоса бере отырып, мәлімделген оқиғаны қайта қарау туралы өтінішпен сақтандырушыға қайта жүгінуге құқылы.

3 тарау. ҚОСЫМША ЕРЕЖЕЛЕР

28-бап. Сақтандыру шартын тоқтату

1. Сақтандыру шартының қолданылуы мынадай жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) сақтандыру сыйлықақыларын қайтару немесе сақтандырушы сақтанушыға сатып алу сомасын төлеуді жүзеге асыру;

2) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткен;

3) сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енген кезде;

4) уәкілетті органның сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы шешімі күшіне енген;

5) сақтандыру Ережелерінде және Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген, сақтандыру шартын (сақтандыру полисін) тоқтатуға немесе бұзуға немесе жарамсыз деп тануға әкеп соғатын өзге де жағдайларда жүзеге асырылады.

2. Осы баптың 1-тармағында көзделген негіздемелерден басқа, жинақтау кезеңінде туындаған кез келген себеппен Сақтанушының қайтыс болған жағдайына қатысты сақтандыру шартының қолданылуы жинақтау кезеңі аяқталған сәттен бастап тоқтатылады.

3. Осы баптың 1-тармағында көзделген негіздемелерден басқа, сақтандыру жағдайына қатысты сақтандыру шартының қолданылуы сақтандырылушының өмір сүруі сақтандырушының жинақтау және туындаған сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезеңінде басталған сақтанушы қайтыс болған кезден бастап толық көлемде тоқтатылады.

4. Қосымша жабулар бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы мынадай сәттен бастап тоқтатылады:

1) жинақтау кезеңі (сақтандыру мерзімі) аяқталғанда;

2) сақтандырылушының қайтыс болуы не сақтандырылушының кез келген себеппен 1, 2 топтағы немесе жазатайым оқиға нәтижесінде 3 топтағы мүгедектігі белгіленуі және сақтандырушының туындаған сақтандыру жағдайы бойынша біржолғы сақтандыру төлемін жүзеге асыруы Ережелерге сәйкес;

3) сақтанушы сақтандырушыға қосымша сақтандыру өтемі бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш берген;

4) сақтандырылушыға кез келген себеппен 1, 2 топта немесе жазатайым оқиға салдарынан 3 топта - сақтандыру төлемі жүзеге асырылған күннен бастап - жазатайым оқиға салдарынан қосымша жабындардың қолданылуын автоматты түрде тоқтату бөлігінде мүгедектік белгіленсе.

5. Қосымша жабулар бойынша сақтандыруға қатысты сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылған кезде сатып алу сомасы көзделмейді.

6. Сақтанушы сақтандыру шартынан бас тартқан жағдайда, ол жасалған (ресімделген) күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде сақтандырушы сақтанушыға

сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігін шегергенде алынған (алынған) сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) сақтандыру қолданылған уақытқа және сақтандыру шартын бұзуға байланысты шығасыларға барабар қайтаруға міндетті, сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігін шегергенде, сақтандырушыға алынған (алынған) сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) он пайызынан асады. Осы тармақтың ережелері, егер сақтандыру жағдайы басталмаған және сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырмаған жағдайда қолданылады.

7. Алынып тасталды.

8. Алынып тасталды.

29-бап. Сақтандыру шартын қалпына келтіру

1. Егер сақтандыру шарты бұзылған болса, онда сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтіру сақтанушының сақтандырушыға осы Ережеде белгіленген тәртіппен және жағдайларда жазбаша өтініші негізінде, сондай-ақ Сақтанушы Сақтанушының сақтандыру шарты бойынша қарыз алуына байланысты берешек сомасын төлеген кезде, егер мұндай берешекті Сақтанушы өтемеген болса, мүмкін болады.

2. Сақтанушы сақтандыру шартын қалпына келтіру үшін сақтандырушының нысаны бойынша сақтандырылушының денсаулық жағдайы туралы декларацияны ұсынуға, сондай-ақ сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылатын бланк-сауалнаманы және басқа құжаттарды (Сақтандырушының сұрауы бойынша) ұсынуға міндетті.

3. Сақтанушы Сақтанушының денсаулық жағдайы туралы декларацияда және сауалнама-бланкісінде сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын анықтау үшін елеулі маңызы бар өзіне белгілі барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті. Егер сақтандыру шарты қалпына келтірілгеннен кейін сақтанушы сақтандырушыға осы тармақта көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны анықталса, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқылы.

4. Сақтандырушы сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтірген кезде Ережеде көзделген тәртіппен сақтандырылушының денсаулық жағдайына медициналық сараптама жүргізуге, сондай-ақ сақтандыру сомасының мөлшерін қайта есептеуге құқылы. Сақтанушы жаңа шарттарда сақтандыру шартының қолданылуын қалпына келтіруден бас тартқан кезде сақтандыру шарты қалпына келтіруге жатпайды.

5. Сақтандырушы сақтандыру шартының қолданысын қалпына келтіруден бас тартуға құқылы, егер:

1) сақтандырылушының денсаулық жағдайы Сақтандырушының пікірі бойынша мұндай қайта есептеуге және қалпына келтіруге жол бермейді;

2) сақтандыру шартының тараптары оны бұзған және өз міндеттемелерін орындауды тоқтатқан күннен бастап бір жылдан астам уақыт өтті;

3) мұндай шарттың қолданысы мерзімінен бұрын тоқтатылған және сақтандырушы сатып алу сомасын төлеуді жүзеге асырған жағдайларда жүзеге асырылады.

6. Сақтандыру шартын қалпына келтіруді сақтандырушы растайды:

1) сақтандыру полисі бұзылған күннің алдындағы күні қолданыста болған сақтандыру полисі талаптарында сақтандыру шартының қолданысы қалпына келтірілген кезде сақтанушыға онда қалпына келтіру күні көрсетілген хабарлама жолдайды;

2) сақтандыру сомасының, сатып алу сомасының мөлшерін қайта есептеу шарттарымен сақтандыру шартының қолданысы қалпына келтірілген кезде – сақтанушыға жаңартылған сақтандыру полисінің қолданысы басталған күнін көрсете отырып, жаңартылған сақтандыру полисін ресімдеу (беру).

30-бап. Сақтандыру полисінде көрсетілген барлық сомаларды қайта есептеу және айырбастау шарттары

1. Сақтандыру шарты (сақтандыру полисі) бойынша барлық төлемдер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңгемен жүзеге асырылады. Сақтандыру шартында (сақтандыру полисінде) АҚШ долларымен (USD) көрсетілген сақтандыру сомасы, сатып алу сомасы, сақтандыру төлемі және сақтандыру шарты (сақтандыру полисі) бойынша сақтандыру сыйлықақысы, оларды қайта есептеудің мынадай шарттарында Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілейтін "USD / KZT TOD" ресми бағамына сәйкес теңгенің баламалары:

1) сақтандыру төлемдері, сатып алу сомаларын төлеу және сақтандыру сыйлықақыларын қайтару қайта есептеу шарттарын қолдана отырып - төлеуге өкімді қалыптастыру күніне теңгемен жүргізіледі;

2) сақтандыру сыйлықақысы қайта есептеу шарттарын қолдана отырып - төлем күніне (операция жасалған күнге) теңгемен төленеді;

3) сақтандыру сомасы - сақтандыру сыйлықақысын төлеу күніне қайта есептеу шарттарын қолдана отырып, сақтандыру шартын жасасу кезінде, ал сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру кезінде-сақтандыру төлемі туралы өкімді қалыптастыру күніне қалыптастырылады.

31-бап. Өзге шарттар

1. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар Ережелерде көзделген тәртіппен және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тараптардың келісімі бойынша жаңартылған сақтандыру полисін қағаз жеткізгіште не Сақтанушының жеке кабинетінде электрондық нысанда ресімдеу (беру) жолымен енгізіледі. Сақтанушының жеке кабинетінде орналастырылған полистің электрондық нысаны қағаз жеткізгіште ресімделген сақтандыру шартымен тең заңды күшке ие.

2. Қағаз жеткізгіште ресімделген сақтандыру полисі жоғалған кезде сақтанушы телнұсқа алуға өтініш жазуға құқылы.

3. Сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламалар, өтініштер, талаптар, хабарламалар, түсініктемелер жазбаша нысанда орындалуы және басқа тарапқа тікелей берілуі немесе оның жөнелтілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен, оның ішінде Сақтанушының жеке кабинеті арқылы жіберілуі тиіс.

4. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде туындайтын барлық даулар келіссөздер жолымен шешіледі.

5. Тараптар келісімге қол жеткізбеген жағдайда даулар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібімен қаралады.

**«Capital» өмірді ерікті жинақтаушы
сақтандыру ережелеріне
№ 1 қосымша**

Дене жарақаттары бойынша төлемдер туралы жалпы ережелер

1. Бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде айтылған бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерімен жарақаттануды көздейтін бапқа сәйкес жүргізіледі. Егер жарақат белгілі бір бөлімнің бір бабының әртүрлі тармақтарында немесе бір бөлімнің әртүрлі баптарының әртүрлі тармақтарында келтірілген болса, дәл осындай тәртіп қолданылады.
2. Бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» әртүрлі бөлімдерінде келісілген бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір жарақат бойынша жеке жүргізіледі, бірақ төлемдердің жалпы сомасы сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.
3. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бабында көрсетілген бір немесе бірнеше жарақаттар болған жағдайда, сақтандыру төлемі жарақаттар санына қарамастан осы бапқа сәйкес бір рет жүргізіледі.
4. Сақтандыру төлемінің мөлшері бір аяқ-қол үшін жарақат алған жағдайда белгіленеді (егер «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінде» өзгеше айтылмаса), екі аяқ-қолдың ұқсас жарақаттары кезінде сақтандыру төлемінің мөлшері екі есе артады.
5. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» тиісті ескертпелерінде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындауға, қандай да бір жарақаттың сипатын және аталған кестенің ережелерін қолдану тәртібін айқындауға қатысты өзге де шарттар келтірілуі мүмкін. Жоғарыда келтірілген шарттар тиісті ескертпелердің шарттарымен қайшы келген жағдайда осы ескертпелердің шарттары қолданылады.
6. Сақтандырушы төлемдер кестесінде айтылмаған дене жарақаттары бойынша төлеуден бас тартуға құқылы.

№ р/т	Дене жарақатының сипаты	Сақтандыру төлемінің мөлшері (сақтандыру сомасының %)
1 БӨЛІМ. БАС СҮЙЕК СҮЙЕКТЕРІ, ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІ		
1.	Бас сүйек сүйектерінің сынуы	
	а) күмбез сүйектерінің сыртқы пластинкасы	5
	б) күмбез	15
	в) негізі	20
	г) күмбезі мен негізі	25
2.	Интракраниальды травматикалық гематомалар	
	а) эпидуральды	10
	б) субдуральды	15
	в) эпидуральды және субдуральды (ми ішілік)	20
3.	Мидың зақымдануы	

	а) мидың көгеруі, субарахноидты қан кету	10
	б) бас сүйек қуысының алынбаған бөгде денелері (тігісті және пластикалық материалды қоспағанда)	15
	в) ми затының мелжемдеуі (симптоматологияны көрсетпей)	50

Ескертпелер:

1. Егер бас сүйек-ми жарақатына байланысты бас сүйек сүйектеріне, миға және оның қабықтарына хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Бір сақтандыру жағдайының салдарынан бір бапта көрсетілген дене жарақаттары орын алған жағдайда, сақтандыру төлемі ең ауыр дене жарақатын ескеретін тармақшалардың бірі бойынша төленеді. Әртүрлі баптарда көрсетілген дене жарақаттары кезінде сақтандыру төлемі олардың әрқайсысын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүзеге асырылады.

Ескерту: бас миының жарақаты салдарынан көру өткірлігі төмендеген немесе есту қабілеті төмендеген кезде сақтандыру төлемі осы жарақатты және көрсетілген асқынуларды ескере отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен төленеді.

4.	Бір немесе бірнеше ми нервтерінің перифериялық жарақаты	10
----	---	----

Ескерту: егер бас сүйегінің негізі сынған кезде бас сүйек-ми нервтерінің зақымдануы орын алса, сақтандыру сомасы 1-бап бойынша төленеді; 4-бап бұл ретте қолданылмайды.

5.	Жұлынның жарақаты кез-келген деңгейде, жылқы құйрығы	
	а) ішінара алшақтық	50
	б) жұлынның толық үзілуі	100

Ескерту: егер омыртқа мен жұлынның жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

6.	Мойын, иық, бел, сакральды өрімнің жарақаты (үзіліс, жарақат)	
	а) өрімнің ішінара үзілуі	40
	б) өрімнің үзілісі	70

Ескерту: жарақатқа байланысты туындаған невралгиялар, нейропатиялар сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

7.	Үзіліс нервтердің:	
	а) бір кәрі жілік, шынтақ немесе орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік немесе үлкен жіліктік	10
	б) екі және одан көп: кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік және үлкен жіліктік нервтер	20
	в) бір: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	25
	г) екі және одан көп: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	40

Ескерту: аяқ, саусақ және қол деңгейіндегі нервтердің жарақаты сақтандыру төлеміне негіз бермейді

2 бөлім. КӨРУ ОРГАНДАРЫ

8.	Бір көздің аккомодациясының сал ауруы	15
9.	Гемианопсия (бір көздің көру аймағының жартысының пролапсы), көз алмасының бұлшық еттерінің жарақаты (травматикалық страбизм, птоз, диплопия)	15
10.	Бір көздің көру өрісінің тарылуы (концентрлі емес және концентрлі)	10
11.	Бір көздің пульсирленген экзофтальмы	10
12.	Көру өткірлігінің төмендеуіне әкелмейтін көз жарақаты:	
	а) көз алмасының енетін жарақаты, 2,3 дәрежелі күйік, гемофтальм	5

Ескертпелер:

1. Дәрежесі көрсетілмеген көздің күйіп қалуы, сондай-ақ патологиялық өзгерістерге әкеп соқпаған 1-дәрежелі көздің күйіп қалуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

2. Егер 12-бапта аталған жарақаттар көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқтырса, сақтандыру сомасы 17-бапқа сәйкес төленеді; 12-бап бұл ретте қолданылмайды. Егер көз алмасының жарақатына байланысты 12-бап бойынша сақтандыру төлемі жүзеге асырылса, ал болашақта жарақат көру өткірлігінің төмендеуімен қиындаса және бұл сақтандыру төлемін үлкен мөлшерде жүзеге асыруға негіз болса, бұрын жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің сомасы ұсталады.

3. Көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқпаған көз қабығындағы үстірт бөгде денелер, көгеру, көз алмасының контузиясы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

13.	Бір көздің жас жолдарының жарақаты, бұл жас жолдарының функциясының бұзылуына әкеледі.	5
<i>Ескертпе: егер көз жарақатынан кейін 3 ай өткен соң көз дәрігері 8, 9, 10, 11, 13-бапта аталған патологиялық өзгерістер бар екенін және көру өткірлігінің төмендегенін анықтаса, сақтандыру төлемі барлық салдарларды ескере отырып, жиынтықтау жолымен жүргізіледі, бірақ бір көз үшін сақтандыру сомасының 50% - нан аспайды.</i>		
14.	Көз (көздер) жарақаты:	
	а) 0,01-ден төмен емес көру қабілеті бар бір көздің немесе екі көздің көру қабілетінің толық көрмеуі	100
	б) бір көздің толық көрмеуі	50
15.	Көз алмасының жарақаты салдарынан соқыр көзді алып тастау	10
16.	Орбитаның сынуы	10
17.	Көру өткірлігінің төмендеуі (1-кестені қараңыз.)	
<i>Ескертпелер:</i>		
1. Жарақат салдарынан көру өткірлігінің төмендеуіне және басқа да салдарға байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға болған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім аяқталғаннан кейін Сақтанушы екі көздің көру өткірлігін (түзетуді қоспағанда) және дене жарақатының басқа салдарын анықтау үшін көз дәрігеріне жіберіледі. Мұндай жағдайларда 12, 13, 16-баптар бойынша жарақаттарды ескере отырып, алдын ала сақтандыру төлемі жүргізілуі мүмкін.		
2. Егер жарақат алғанға дейін жарақат алған көздің көру өткірлігі туралы ақпарат болмаса, онда шартты түрде қарастырған жөн, ол жарақатсыз көзбен бірдей болды. Алайда, егер жарақаттанбаған көздің көру өткірлігі жарақаттанғаннан төмен болса, шартты түрде қарастырған жөн, жарақаттанған көздің көру өткірлігі 1,0 болды		
3. Егер жарақат екі көзге де зақым келтірсе және жарақат алғанға дейін олардың көру қабілеті туралы ақпарат болмаса, олардың көру өткірлігі 1,0 болды деп болжау керек.		
4. Егер көру өткірлігінің жарақаттан кейінгі төмендеуіне байланысты жасанды линза имплантацияланған немесе түзеткіш линза қолданылған жағдайда, сақтандыру төлемі операцияға дейінгі көру өткірлігін ескере отырып жүзеге асырылады.		
3 бөлім. ЕСТУ МҮШЕЛЕРІ		
18.	Құлақ жарғағының жарақаты:	
	а) құлақ жарғағының 1/3 бөлігіне дейін болмауы	5
	б) құлақ жарғағының 1/3 – 1/2 бөлігінің болмауы.	7
	в) құлақ жарғағының 1/2 бөлігінен артық болмауы	20
<i>Ескертпе: 18-бап (а, б, в) бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара жазылғаннан кейін жүргізілген куәландыру деректерінің негізінде қабылданады.</i>		
19.	Есту қабілетінің төмендеуіне әкелетін бір құлақтың жарақаты	
	а) 1-ден 3 м-ге дейінгі қашықтықта сыбырлап сөйлеу (500, 1000, 4000 Гц жиілігіне байланысты аудиограмма деректері бойынша 30-50 дБ-ға төмендеу)	5
	б) сыбырлау-0, 1 м-ге дейін сөйлесу (500, 1000, 4000 Гц жиіліктеріне байланысты аудиограмма деректері бойынша 60-80 дБ-ға төмендеу)	15
	в) толық саңырау (ауызекі сөйлеу-0)	40
<i>Ескерту: есту жарақатының салдарынан төмендеуіне байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ аспаптық зерттеулердің деректері бойынша жарақат алған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім өткеннен кейін сақтанушы ауыр жарақаттың салдарын анықтау үшін ЛОР маманына жіберіледі.</i>		
4 бөлім. ТЫНЫС АЛУ ЖҮЙЕСІ		
20.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы	1
21.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы, алдыңғы маңдай қабырғасы, гаймор қойнауы, торлы сүйек кеңсірігінің сынуы, шығуы	5
<i>Ескертпе: егер мұрын сүйектерінің, шеміршектерінің сынуына, орнынан қозғалып кетуіне байланысты оның орнынан қозғалуы орын алса және ол медициналық мекеменің анықтамасымен, куәландыру нәтижелерімен расталса, сақтандыру төлемі 20 және 48-баптар бойынша (егер осы бапты қолдануға негіз болса) жинақтау жолымен жүргізіледі.</i>		
22.	Кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаты	

	а) өкпе жеткіліксіздігі (жарақат алған күннен бастап 3 ай өткен соң)	10
	б) өкпенің бір бөлігін, жартысын алып тастау	40
	в) бір өкпені алып тастау	60
<i>Ескертпе: 22-баптың Б), в) тармағы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде 22-баптың а) тармағы қолданылмайды</i>		
23.	1. Төс сүйегінің сынуы	5
	2. Қабырғалардың сынуы	
	а) бір	3
	б) екі-үш	5
	в) төрт-бес	10
	г) алты-сегіз	15
	д) тоғыз-он	20
	е) оннан астам қабырғаның сынуы	25
24.	Жарақатқа байланысты кеуде қуысының ену жарақаты, торакоскопия, торакоцентез, торакотомия	
	а) торакотомия жүргізуді талап етпейтін, кеуде қуысы органдарының дене жарақатынсыз еніп кететін жарасына байланысты жүргізілген торакоскопия, торакоцентез	5
	Торакотомия	
	б) кеуде қуысы мүшелерінің дене жарақаты болмаған кезде	10
	в) кеуде қуысы мүшелерінің зақымдануы кезінде	15
	г) қайталанатын торакотомиялар (олардың санына қарамастан)	5
<i>Ескертпелер:</i>		
1. Егер кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаттануына байланысты өкпені немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 22-бапқа сәйкес жүзеге асырылады; бұл ретте 24-бап қолданылмайды		
2. Егер кеуде қуысының жарақатына байланысты торакоскопия, торакоцентез, торакотомия жүргізілсе, сақтандыру төлемі ең күрделі араласуды ескере отырып бір рет жүзеге асырылады.		
25.	Көмейдің, трахеяның, қалқанша шеміршектің жарақаты, тіласты сүйектің сынуы, жоғарғы тыныс жолдарының күйіп қалуы, функциялардың бұзылуына әкелмеген.	2
26.	Көмейдің, трахеяның, тіл асты сүйегінің, қалқанша шеміршектің жарақаты, жарақатқа байланысты жасалған трахеотомия	
	а) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 3 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	5
	б) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 6 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	10
<i>Ескерту: 26-бап бойынша сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жарақатқа байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, егер сақтанушы өз өтінішінде жарақат көмей немесе трахея функциясының бұзылуына әкеп соқтырғанын көрсеткен жағдайда, жарақаттан кейін 3 ай өткен соң маманның қорытындысын алу қажет. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жүргізіледі.</i>		
5-бөлім. ЖҮРЕК-ТАМЫР ЖҮЙЕСІ		
27.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральдық тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкеп соқпаған.	10
28.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральды тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкелген	
	а) 1 -дәрежелі	5
	б) 2-3 дәрежелі	10
<i>Ескерту: егер анықтамада жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінің дәрежесі көрсетілмесе, 28-бап бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді</i>		
29.	Ірі перифериялық тамырлардың жарақаты (қан айналымының бұзылуына әкелмеген) :	
	а) иық, жамбас	10
	б) білек, жіліншік	5
30.	Қан тамырларының жеткіліксіздігіне алып келген ірі перифериялық тамырлардың жарақаты	10

Ескертпелер:

1. *Ірі магистральды тамырларға мыналар жатады: қолқа, өкпе, атаусыз, каротид артериялары, ішкі мойын тамырлары, жоғарғы және төменгі қуыс тамырлары, қақпалық көктамыр және ішкі ағзалардың қан айналымын қамтамасыз ететін магистральды тамырлар.*

Ірі перифериялық тамырларға мыналар жатады: бұғаналық, қолтықасты, иық, шынтақ және кәрі жілік артериялары, мықын, тізеасты, үлкен асықты жіліктің алдыңғы және артқы жіліниік артериялары; иық, бұғанаасты, қолтықасты, мықым және тізеасты тамырлар.

2. *Егер төлем туралы өтініште жарақат жүрек-қан тамырлары функциясының бұзылуына әкеліп соқтырғаны көрсетілсе, маманның қорытындысын алу қажет.*

3. *Егер осы баптарда көрсетілген жарақаттың асқынулары жарақаттан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, 28, 30-бап бойынша сақтандыру төлемі қосымша жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 27,29-бап бойынша жүргізіледі.*

4. *Егер ірі тамырлардың жарақаттануына байланысты қан тамырларын қалпына келтіру мақсатында операциялар жүргізілсе, қосымша сақтандыру сомасының 5% мөлшерінде сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады.*

6 бөлім. АС ҚОРЫТУ МҮШЕЛЕРІ

31.	Жоғарғы жақтың, бет сүйектің немесе төменгі жақтың сынуы	
	а) Бір сүйектің сынуы	5
	б) екі немесе одан да көп сүйектердің сынуы немесе бір сүйектің қос сынуы	10

Ескерту: тістерді жоғалту кезінде пайда болған альвеолярлы процестің сынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

32.	Жақ сүйегінің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) жақтың бөліктері (альвеолярлы процесті қоспағанда)	40
	б) төменгі жақтың толық болмауы	80

Ескертпелер:

1. *Төменгі жақтың жалпы ақауына немесе жақтың бір бөлігінің болмауына байланысты сақтандыру төлемі кезінде олардың санына қарамастан тістердің жоғалуы да қосылады.*

2. *Жақ жарақаты ауыз қуысының басқа мүшелерінің жарақатымен бірге жүретін жағдайларда (33-бап) сақтандыру төлемі түрінде төленуге жататын сақтандыру сомасының пайызы осы зақымдарды есепке ала отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен айқындалады.*

3. *32-бап бойынша сақтандыру төлемі кезінде жедел араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.*

33.	Тілдің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) тіл ұшының болмауы	5
	б) тілдің дистальды үштен бірінің болмауы	10
	в) тілдің орта үштен бір деңгейінде болмауы	20
	г) түбір деңгейінде тілдің болмауы немесе тілдің толық болмауы	50

34.	Жұтқыншақтың, өңештің, асқазанның, ішектің жарақаты (жаралануы, жарылуы, күйіп қалуы), сондай-ақ осы зақымдануларға байланысты немесе өңештен, асқазаннан бөгде заттарды алып тастау мақсатында, функционалдық бұзылуларға әкеп соқпаған эзофагогастроскопия.	5
-----	---	---

35.	Өңештің жарақаты (жарақат, жыртылу, күйік),	
	а) өңештің тарылуына себеп болды	40
	б) өңештің бітелуі (гастростом болған кезде), сондай-ақ өңеш пластикасынан кейінгі жағдай	80

Ескерту: 35-бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері жазатайым оқиға болған күннен бастап 6 айдан ерте емес айқындалады. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 34-бап бойынша алдын ала жүзеге асырылады және оның мөлшері 35-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.

36.	Алдыңғы іш қабырғасының, диафрагманың немесе операциядан кейінгі тыртық аймағында дене жарақаты орнында пайда болған грыжа, егер операция жарақатқа байланысты жасалса немесе мұндай грыжаға операциядан кейінгі жағдай.	5
-----	--	---

Ескерту:

1. *36-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған бап бойынша грыжа осы жарақаттың тікелей салдары болып табылса, іш қуысы мүшелерінің жарақаттануына байланысты айқындалған сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.*

2. *Ауырлықты көтеру салдарынан пайда болған іштің грыжалары (кіндік, ақ сызық, шап және шап-скротальды) сақтандыру төлеміне негіз бермейді.*

37.	Бауыр жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін бауырдың капсулалық жарылуы, гепатит, жарақатқа байланысты тікелей дамыған сарысулық гепатит	5
	б) бауыр жеткіліксіздігі	10
38.	Бауырдың, өт қабының жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бауырдың жыртылуын тігу немесе өт қабын алып тастау	15
	б) бауырдың бір бөлігін алып тастау	20
	в) бауыр мен өт қабының бір бөлігін алып тастау	30
39.	Көкбауырдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін көкбауырдың капсулалық жарылуы	5
	б) көкбауырды алып тастау	30
40.	Асқазанның, ұйқы безінің, ішектің, шажырқайдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) асқазан, ішек, ұйқы безінің резекциясы	30
	б) асқазанды алып тастау	60
<p><i>Ескертпелер:</i></p> <p>1. Осы бөлімнің бір бабының бірнеше тармақтарында аталған жарақат салдарлары туындаған жағдайда, сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерін көздейтін олардың біріне сәйкес жүзеге асырылады</p> <p>2. Әр түрлі баптарда көрсетілген жарақат салдарлары туындаған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір бапты ескере отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.</p>		
41.	Іш қуысының жарақаты, оның салдары келесіге әкеп соққан:	
	а) лапароскопия (лапароцентез)	5
	б) іш мүшелерінің жарақатына күдік болған кезде лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	5
	в) іш мүшелерінің зақымдануы кезіндегі лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	10
<p><i>Ескертпе: егер іш қуысы органдарының жарақаттануына байланысты 38-40-бап бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін негіздер болса, сақтандыру төлемі көрсетілген Бапқа сәйкес ғана жүргізілуі тиіс жағдайларды қоспағанда, 41-бап қолданылмайды.</i></p>		
7-бөлім. ЗЭР ШЫҒАРУ ЖӘНЕ ЖЫНЫСТЫҚ ЖҮЙЕЛЕР.		
42.	Бүйрек жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бүйректің көгеруі, хирургиялық араласуды қажет етпейтін бүйректің капсулалық жарылуы	5
	б) бүйректің бір бөлігін алып тастау	20
	в) бүйректі алып тастау	50
43.	Зэр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаты (бүйрек, несеппағар, қуық, уретра)	
	а) қуық көлемінің кішірейуі	10
	б) несеппағардың, уретраның тарылуы	20
	в) ұзақ ұсақтау синдромы (травматикалық токсикоз, апат синдромы, ыдырау синдромы, созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі).	30
	г) несеппағардың, уретраның бітелуі.	40
<p><i>Ескертпелер:</i></p> <p>1. Егер жарақат салдарынан зэр шығару жүйесінің бірнеше органдарының қызметі бұзылса, сақтандыру төлемінің мөлшері дене жарақатының неғұрлым ауыр салдарын ескеретін 43-баптың бір тармағы бойынша айқындалады.</p> <p>2. 43-баптың тармақтарында аталған жарақат салдарына байланысты сақтандыру төлемі, егер бұл асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 3 ай өткен соң болған жағдайда жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 42-бап бойынша жүзеге асырылады және оның мөлшері 43-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.</p>		
44.	Зэр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаттануына байланысты жасалған хирургиялық араласулар.	5
<p><i>Ескертпе: егер жарақатқа байланысты бүйректі немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 42-бап б), в) тармақ бойынша жүзеге асырылады, 44-бап бұл ретте қолданылмайды.</i></p>		
45.	Жыныстық жүйенің жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бір аналық безді, жатыр түтігін, аталық безді алып тастау	15

	б) екі аналық безді, екі жатыр түтікті, аталық безді, жыныс мүшесін алып тастау	30
	в) жастағы әйелдерде жатырды алып тастау	
	40 жасқа дейін	50
	40 жастан 50 жасқа дейін	30
	50 жас және одан жоғары	15
	г) еркектік жыныс мүшесін және екі аталық безді алып тастау	50

8 бөлім. ЖҰМСАҚ ТІНДЕР

46.	Беттің жұмсақ тіндерінің, мойынның алдыңғы - бүйір бетінің, жақасты аймақтың, құлақ жарғағының жарақаты, емделуден кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) ауданы 1,0 см ² -ден 5 см ² -ге дейін немесе ұзындығы 5-10 см болатын тыртықтардың пайда болуы, кең пигментті дақтар	5
	б) бет косметикасының күрт бұзылуы (ауданы 5-10 см ² немесе ұзындығы 10-15 см тыртықтың пайда болуы)	10
	в) беттің деформациясы (10 см ² -ден асатын немесе ұзындығы 15 см-ден асатын тыртықтардың пайда болуы)	25

Ескертпелер:

1. Косметикалық көрінетін тыртықтарға қоршаған теріден түсі бойынша ерекшеленетін, оның бетінен тартылған немесе шығып тұрған, тіндерді қатайтатын тыртықтар жатады. Кейіпсіздендіру - бұл механикалық, химиялық, термиялық және басқа да зорлық-зомбылық әсерлері салдарынан адамның табиғи түрінің күрт өзгеруі.

2. Егер фрагменттердің қозғалуымен бет сүйектерінің сынуына байланысты операция жасалса (ашық репозиция), салдарында бетте тыртық пайда болса, егер бұл тыртық косметиканы белгілі бір дәрежеде бұзса, сақтандыру төлемі сынық пен операциядан кейінгі тыртықты ескере отырып жүзеге асырылады.

3. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.

47.	Бас терісінің, дененің, аяқ-қолдардың жұмсақ тіндерінің жарақаттары, емделгеннен кейін дене көлемінің келесі пайыздағы тыртықтарының пайда болуына әкелген	
	а) дене көлемінің 5 см ² -ден 1% - на дейін	5
	б) денекөлемінің 1% - дан 2,0% - на дейін	10
	в) дене көлемінің 3,0% - дан 4,0% - на дейін	15
	г) дене көлемінің 5,0-ден 10,0% - на дейін	20
	д) дене көлемінің 10% - дан астамы және одан да көп	35

Ескертпелер:

1. Зерттелушінің дене бетінің 1% - ы оның қолы мен саусақтарының алақан бетінің ауданына тең. Бұл аймақ білезік буынынан III саусақтың тырнақ фалангасының жоғарғы жағына дейін өлшенетін қолдың ұзындығын метакарпальды сүйектердің II - Y бастары деңгейінде өлшенетін енге көбейту арқылы шаршы сантиметрмен анықталады (I саусақты қоспағанда).

2. Тыртықтардың ауданын анықтау кезінде терінің зақымдалған аймағының ақауын ауыстыру үшін тері трансплантаты алынған жерде пайда болған тыртықтарды ескеру қажет.

3. Егер сақтандыру төлемі операциялық араласулар үшін жүргізілсе (ашық зақымданулар кезінде, сіңірлерді пластиктеу кезінде, тамырларды, нервтерді тігу кезінде және т.б.), 47-бап қолданылмайды.

4. 46, 47-бап бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара беттері жазылғаннан кейін жүргізілген, бірақ жазатайым оқиғадан кейін 3 (үш) айдан ерте емес куәландыру деректері ескеріле отырып қабылданады.

5. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.

48.	Жұмсақ тіндердің жарақаты:	
	қолдың саусақтарын қоспағанда, сіңірлердің, байламдардың жыртылуы	5

9 бөлім. ОМЫРТҚА

49.	Омыртқа (сегізкөз бен құйымшақты қоспағанда) денелерінің, доғаларының және буынды өсінділерінің сынуы, сынуы немесе таюы, жартылай тайып кетуі:	
	а) бір-екі:	20
	б) үш-бес	40
	в) алты және одан да көп	60
50	Омыртқааралық байламдардың жарылуы (емдеу мерзімі кемінде 14 күн болғанда), омыртқалардың жартылай таюы (құйрық сүйегінен басқа)	5

Ескерту: омыртқаның тайып кетуінің қайталануы кезінде сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

51.	Сегізкөздің сынуы	10
52.	Құйымшақтың дене жарақаттары:	
	а) құйымшақ омыртқаларының тайып кетуі	5
	б) құйымшақ омыртқаларының сынуы	10

Ескертпелер:

1. Егер омыртқаның (оның ішінде сакрум мен құйрықтың) жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының 10% мөлшерінде қосымша сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады.
2. Егер омыртқалардың сынуы немесе жартылай тайып кетуі жұлынның жарақаттануымен бірге жүрсе, сақтандыру төлемі екі зақымдануды ескере отырып, жинақтау арқылы жүзеге асырылады
3. Егер бір жарақаттың салдарынан омыртқа денесінің сынуы, байламдардың жарақаты, көлденең немесе иірімді процестердің сынуы орын алса, сақтандыру төлемі ең ауыр жарақатты бір рет көздейтін бап бойынша төленуге тиіс.

10 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ЖАУЫРЫН, БҰҒАНА

53.	Жауырын, бұғанының сынуы, акромиялы-бұғаналық, кеуде-бұғаналық буындардың толық немесе ішінара үзілуі:	
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі, бір буынның үзілуі	5
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы, екі буынның үзілуі немесе сынуы, бір сүйектің шығуы және бір буынның үзілуі, бұғананың сынуы	10
	в) екі буынның үзілуі және бір сүйектің сынуы, екі сүйектің сынуы және бір буынның үзілуі	15
	г) бітiспеген сынық (жалған буын)	15

Ескертпелер:

1. Егер 53-бапта көрсетілген зақымдарға байланысты жедел араласулар жүргізілген жағдайда, сақтандыру сомасының 5% мөлшерінде бір рет қосымша сақтандыру төлемі жүргізіледі
2. Егер жарақаттың бұл асқынуы 53а), б), в) тармақтарына сәйкес жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, біріктірілмеген сыныққа (жалған буынға) байланысты сақтандыру төлемі жүзеге асырылады. Бұл төлем қосымша болып табылады, бір рет жүргізіледі.

11-БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ БУЫНЫ

54.	Иық буыны аймағының жарақаттары (жауырын ойығының буыны, иық сүйегінің басы, анатомиялық, хирургиялық мойын, бұдырмақтар, буын қапшығы).	
	а) сіңірлердің үзілуі, буын капсулалары, сүйек фрагменттерінің үзілуі, оның ішінде үлкен бұдырмақ, жауырынның буын қуысының сынуы иықтың шығуы	5
	б) иықтың сынуы (анатомиялық, хирургиялық мойынның басы), иықтың сынуы	10
55.	Иық белдеуінің жарақаттары:	
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20
	б) буындардың резекциясы салдарынан «салбырап тұрған» иық буыны	40

Ескертпелер:

1. 55-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер осы бапта аталған асқынуларды медициналық мекеме жарақат алғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, иық буыны саласындағы зақымдануларға байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.
2. Егер иық буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

12 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ

56.	Иық сүйегінің сынуы:	
	а) буын аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	10

	б) қос сынық:	20
57.	Иық сүйегінің сынуы, бұл бітіспеген сынықтың (жалған буынның) пайда болуына әкелсе	30
<p><i>Ескертпелер:</i> 1. 57-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған асқынулар жарақат алғаннан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса, иық жарақатына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі. 2. Егер иық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының 10% - ы бір рет қосымша төленеді.</p>		
58.	Жоғарғы қолдың травматикалық ампутациясы немесе ампутацияға әкелетін ауыр зақым:	
	а) жауырынды иықпен қоса, бұғанағы немесе олардың бөлігімен жоғарғы қолды	70
	б) кез келген деңгейде иықты	50
	в) иық деңгейіндегі жалғыз қолды	70
<p><i>Ескерту: егер сақтандыру төлемі 58-бап бойынша төленсе, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.</i></p>		
13 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ШЫНТАҚ БУЫНЫ		
59.	Шынтақ буынының жарақаттары	
	а) сүйек фрагменттерінің, оның ішінде иық сүйегінің айдаршық сіңірлердің үзілуі, кәрі жілік сүйегінің немесе шынтақтың сынуы, білектің шығыуы	5
	б) кәрі жілік пен шынтақ сүйегінің сынуы	10
	в) иық сүйегінің сынуы	10
	г) кәрі жілік пен шынтақ сүйектері бар иық сүйегінің сынуы.	20
<p><i>Ескертпе: егер бір жазатайым оқиғаның салдарынан 59-бапта санамаланған түрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр жарақатты есепке алатын тармаққа сәйкес жүргізіледі.</i></p>		
60.	Шынтақ буынының зақымдануы.	
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20
	б) «салбырап тұрған» шынтақ буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30
<p><i>Ескертпелер:</i> 1. 60-бап бойынша сақтандыру төлемі шынтақ буыны аймағының зақымдануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер бұл буындағы қозғалыстардың бұзылуын медициналық мекеме жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса 2. Егер шынтақ буыны аймағының жарақаттануына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.</p>		
14 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕК		
61.	Буын аймағынан басқа кез келген деңгейде білек сүйектерінің сынуы (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бірі):	
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі	5
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы	10
62.	Білек сүйектерінің бітіспеген сынуы (жалған буын):	
	а) бір сүйек	15
	б) екі сүйек	30
<p><i>Ескерту: 62-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, білек жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.</i></p>		
63.	Травматикалық ампутация немесе келесі ауыр зақымға әкеп соққан:	
	а) кез келген деңгейде білек ампутациясына	40
	б) шынтақ буынындағы экзартикуляцияға	50
	в) білек деңгейіндегі жалғыз қолдың ампутациясына	60

Ескертпелер:

1. Егер білек аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Егер сақтандыру төлемі 63-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

15- БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕК БУЫНЫ

64.	Кәрі жілік-бөлезік буыны аймағының жарақаттары.	
	а) білектің бір сүйегінің сынуы, бізтәрізді өсінді (өсінділердің) үзілуі, сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі	5
	б) білектің екі сүйегінің сынуы	10
	в) қолдың перилунарлы тайып кетуі	1
65.	Бұл буында қозғалыстың болмауына (анкилоз) әкелген кәрі жілік-білезік буыны аймағының жарақаты	15

Ескертпелер:

1. 65-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер буындағы қозғалыстардың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда жүргізіледі.

2. Егер білезік буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

16 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БЛЕЗІК

66.	Білек сүйектерінің сынуы, бір қолдың алақан сүйектері:	
	а) бір сүйек (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі немесе одан да көп сүйектер (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	5
	в) қайықтәрізді сүйек	5

Ескертпелер:

1. Егер қолдың жарақаттануына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бөгде заттарды бастапқы өңдеуді және жоюды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

2. Білек сүйектерінің (алақан сүйектердің) және қайықтәрізді сүйектің бір жарақаты салдарынан сынған (жартылай тайып кетуі) жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.

67.	Қолдың жарақаты:	
	а) бір немесе бірнеше сүйектердің бітіспеген сынуы (жалған буын)	5
	б) барлық саусақтарды жоғалту, білектің немесе білек буынының алақан сүйектерінің деңгейінде ампутация	50
	в) жалғыз қолдың ампутациясы	50

Ескертпе: білек сүйектерінің немесе алақан сүйектердің (жалған буынның) бітіспеген сынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, қосымша 67 а-бап бойынша жүзеге асырылады. Егер сақтандыру төлемі 67 Б. бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

17-бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-БІРІНШІ САУСАҚ

68.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтың сынуы.	3

Ескертпелер:

1. Тырнақмаңындағы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға негіз бермейді.

2. Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

69.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) буындағы қозғалыстардың болмауы	5

Ескертпе: 1 саусақтың функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер саусақтың буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

70.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) фалангааралық буын деңгейіндегі ампутация (тырнақ фалангасының жоғалуы)	5
	б) негізгі фаланга, алақан-фалангалық буын деңгейіндегі ампутация (саусақтың жоғалуы)	15
	в) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың ампутациясы	20
<i>Ескерту: егер сақтандыру төлемі 70-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.</i>		
18 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-ЕКІНШІ, ҮШІНШІ, ТӨРТІНШІ, БЕСІНШІ САУСАҚТАР		
71.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) бір саусақтың сынуы	2
	б) екі немесе одан да көп саусақтардың фалангаларының сынуы	5
<i>Ескертпелер:</i> 1. Тырнақмаңы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлеміне негіз бермейді. 2. Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.		
72.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтардың екі немесе үш буынында қозғалыстың болмауы	5
<i>Ескертпе: саусақ функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер саусақ буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқига басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса.</i>		
73.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) негізгі фаланга деңгейіндегі ампутация, саусақтың жоғалуы	5
	б) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың жоғалуы	10
<i>Ескертпелер:</i> 1. Егер сақтандыру төлемі 73-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді. 2. Қолдың бірнеше саусақтары зақымданған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі. Алайда оның мөлшері бір білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 65% - дан және екі білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 100% - дан аспауы тиіс.		
19 бөлім. Жамбас		
74.	Жамбас жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынуы	5
	б) екі сүйектің сынуы немесе бір буынның үзілуі, бір сүйектің қос сынуы	10
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынуы, екі немесе үш буынның үзілуі	15
<i>Ескертпе: егер жамбас сүйектерінің сынуына немесе буындардың үзілуіне байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.</i>		
75.	Жамбас буындарында қозғалыстың болмауына әкелген жамбас жарақаттары.	
	а) бір буында	20
	б) екі буында	40
<i>Ескертпе: жамбас буыны (буындары) функциясының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер буында қозғалыстың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқига басталғаннан кейін 6 айдан кейін анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, жамбас жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша 75-бап бойынша жүзеге асырылады.</i>		
20 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ЖАМБАС БУЫНЫ		
76.	Жамбас жарақаттары	
	а) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) бөлінуі	5
	б) ұрқыштың (ұршықтардың) оқшауланған бөлінуі	10
	в) жамбастың шығуы	10

	г) бастың, мойынның, санның проксимальды метафизінің сынуы	25
--	--	----

Ескертпелер:

1. Егер бір сақтандыру жағдайының салдарынан жамбас буынының әртүрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді.
2. Егер жамбас буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

77	Жамбас буынының жарақаттары, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) қозғалыстың болмауы (анкилоз):	20
	б) жамбас мойнының бітіспеген сынуы (жалған буын)	30
	в) эндопротездеу	40
	г) жамбас басының резекциясы салдарынан «салбырап тұрған» буын	45

Ескертпелер:

1. 77-бапта аталған асқынуларға байланысты сақтандыру төлемі бірлескен жарақат бойынша сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді.

2. 77 б) егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда сақтандыру төлемі жүзеге асырылады.

21-БӨЛІМ. ТӨМЕНГІ АЯҚ; САН

78	Санның сынуы	
	а) буындар аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	15
	б) қос санның сынуы	20
79	Бітіспеген сынықтың (жалған буынның) пайда болуына әкелген санның сынуы	30

Ескертпелер:

1. Егер сан аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді

2. Егер мұндай асқыну медициналық мекемеде жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, санның сынуына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылған 79-бап бойынша сақтандыру төлемі.

80	Травматикалық ампутация немесе санның кез келген деңгейінде аяқ-қолдың ампутациясына әкелетін ауыр дене жарақаты	80
	а) бір аяқ	
	б) жалғыз аяқ	

Ескертпе: егер сақтандыру төлемі 80-бап бойынша жүзеге асырылған болса, операциялық араласулар, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

22-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТІZE БУЫНЫ

81	Тізе жарақаттары	
	а) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, кіші жіліншік басының сынуы, менисктің, тізе тобығының дене жарақаты	5
	б) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, үлкен жіліншік басының сынуы	10
	в) үлкен жіліншік сүйегінің кіші жіліншік басымен проксимальды метафизінің сынуы	10
	г) сан айдаршықтарының сынуы, сирақтың шығуы	15
	д) санның дистальді метафизінің сынуы	20
	е) дистальды метафиздің, бір немесе екі жіліншіктің проксимальды бөліктері бар жамбас жіліншіктерінің сынуы	25

Ескертпелер:

1. Тізе буынының әртүрлі дене жарақаттарын біріктірген кезде сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін 81-баптың тармақшаларының біріне сәйкес бір рет жүргізіледі.

2. Егер тізе буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

82	Тізе буыны аймағының жарақаттары, келесіге әкеп соққан:	
	а) бірлескен қозғалыстардың болмауы	15

	б) оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан «салбырап тұрған» тізе буыны	30
	в) эндопротездеу	30
<i>Ескерту: 82-бап бойынша сақтандыру төлемі осы буынның жарақаттануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.</i>		
23-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТӨМЕНГІ СИРАҚ		
83.	Сирақ сүйектерінің сынуы (буын аймағын қоспағанда)	
	а) жіліншік, сүйек фрагменттерінің үзінділері	5
	б) жіліншік, асық жілік шыбығының қос сынуы	10
	в) екі сүйектің де, жіліншіктің қос сынуы	15
<i>Ескертпелер:</i> 1. 83 бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері: - жоғарғы және ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асық жілік шыбығының сынықтары; - кез-келген деңгейде жіліншік диафизінің сынуы; - диафиз аймағындағы жіліншік сынықтары (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бір бөлігі) және жоғарғы немесе ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асықты жілік шыбығының сынықтары. 2. Егер жарақат салдарынан тізе немесе тобық буынында жіліншік сүйегінің буынішілік сынуы және жіліншік сүйегінің сынуы диафиз деңгейінде орын алса сақтандыру төлемі 81 және 83-баптар немесе 86 және 83-баптар бойынша жинақтау жолымен жүргізіледі.		
84.	Жіліншік сүйектерінің сынуы, салдарынан бітіспеген сынық, жалған буын (сүйек фрагменттерін қоспағанда):	
	а) кіші асықты жілік	5
	б) үлкен асықты жілік	15
	в) екі сүйектің	20
<i>Ескертпелер:</i> 1. 84-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер мұндай асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, жіліншік сүйектерінің сынуына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі. 2. Егер жіліншіктің жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
85	Травматикалық ампутация немесе ауыр дене жарақаты	
	а) кез келген деңгейде жіліншік ампутациясы	40
	б) тізе буынындағы экзартикуляция	45
	в) жіліншіктің кез-келген деңгейінде бір аяқтың ампутациясы	45
<i>Ескерту: егер сақтандыру төлемі жіліншіктің ампутациясына байланысты жүзеге асырылса, хирургиялық араласу, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша төлем жүргізілмейді.</i>		
24-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТОБЫҚ БУЫНЫ.		
86	Тобық аймағының жарақаттары:	
	а) бір тобықтың сынуы, жіліншік синдесмозының окшауланған жыртылуы	5
	б) екі тобықтың сынуы немесе жіліншік жиегі бар бір тобықтың сынуы	10
	в) жіліншік жиегі бар екі тобықтың сынуы	15
<i>Ескертпелер:</i> 1. Жіліншік синдесмозының жарылуымен, аяқтың сублюкациясымен (орнынан қозғалуымен) бірге жүретін тобық сүйектерінің сынуы кезінде сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді. 2. Егер тобық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
87	Тобық аймағындағы жарақат, келесіге әкеп соққан;	
	а) тобық буынында қозғалыстың болмауы	20
	б) «салбырап тұрған» тобық буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30
	в) тобық буынындағы экзартикуляция	35

Ескерту: егер тобық буынының жарақаттануы салдарынан 87-бапта көрсетілген асқынулар туындаса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр зардаптарды ескеретін тармақтардың бірі бойынша жүзеге асырылады.

25-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТАБАН

88	Аяқтың жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынуы (өкше мен асық сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі сүйектің сынуы, асық сүйектің сынуы	5
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынуы, өкше сүйегінің сынуы, өкшенің асық сүйекті шығуы, аяқтың көлденең буынында (Шопара) немесе табаналды- табан буында (Лисфранка) шығуы	10

Ескерту: егер сүйектердің сынуына немесе шығуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

89	Аяқтың жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) бір немесе екі сүйектің (өкше және асық сүйектерін қоспағанда) бітіспеген сынуы (жалған буын)	5
	б) үш немесе одан да көп сүйектердің, сондай-ақ өкше немесе асық сүйегінің бітіспеген сынуы (жалған буын)	10
	в) табаналды көлденең буынның (Шопардың) немесе табаналды-табан буынның (Лисфранка) бітіспеген сынуы	15
	г) табан-фалангиальды буындар деңгейіндегі ампутация (барлық саусақтардың болмауы)	20
	д) табан немесе табаналды деңгейдегі ампутация (барлық саусақтардың болмауы)	25
	е) асық сүйекті, өкше сүйектерінің деңгейіндегі ампутация (табанды алып тастау)	30

Ескертпелер:

- 89-бапта (а), б), в) көзделген аяқ жарақатының асқынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер оларды жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекеме белгілеген және осы анықтамамен расталған жағдайда, аяқтың жарақаттануына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі мекемелер, ал "з", "д", "е" тармақтары бойынша - жазатайым оқиға болған күннен бастап өткен мерзімге қарамастан.
- Егер сақтандыру төлемі аяқтың ампутациясына байланысты жүргізілсе, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жасалмайды.

26 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: САУСАҚТАР

90	Фалангтың сынуы(фаланг), сіңірлердің жыртылуы:	
	а) бір саусақ	3
	б) екі-үш саусақ	5
	в) төрт-бес саусақ	10

Ескерту: егер саусақтың сіңірлерінің сынуына, шығуына немесе жыртылуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 3% - ы бір рет төленеді.

91	Травматикалық ампутация немесе ампутацияға әкелетін саусақтардың жарақаты:	
	а) екінші, үшінші, төртінші, бесінші саусақтардың негізгі фаланга немесе табан-фаланга буыны деңгейінде	5
	б) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейінде бір немесе екі саусақ	4
	в) тырнақ немесе орташа фаланг деңгейінде үш-төрт саусақ	8
	г) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейіндегі үш-төрт саусақ	8

Ескертпелер:

- Егер сақтандыру сомасы 91-бап бойынша төленсе, хирургиялық араласулар үшін қосымша төлем, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.
- Егер жарақатқа байланысты саусақты табанды сүйекпен немесе оның бір бөлігімен ампутациялау жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

92	Туындауы келесіге негіз болған жарақат	
	а) лимфостаз, тромбофлебит, трофикалық бұзылулар	5
	б) остеомиелит, оның ішінде гематогенді остеомиелит	10

Ескертпелер:

- 92-бап тірек-қимыл аппаратының жарақаты салдарынан туындаған тромбофлебиттер, лимфостаз және трофикалық бұзылулар кезінде қолданылады (ірі перифериялық тамырлар мен нервтердің дене жарақатын қоспағанда).
- Саусақтардың іріңді қабынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

1-Кесте. Көру қабілетінің жоғалуы кезіндегі сақтандыру төлемдері

Жарақатқа дейін	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1 төмен
Жарақаттан											
0,9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,7	5	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
0,6	10	5	5	3	-	-	-	-	-	-	-
0,5	10	10	10	5	5	-	-	-	-	-	-
0,4	10	10	10	10	5	5	-	-	-	-	-
0,3	15	15	15	10	10	5	5	-	-	-	-
0,2	20	20	20	15	10	10	5	5	-	-	-
0,1	30	30	30	20	15	10	10	5	5	-	-
0,1 төмен	40	40	40	30	20	15	15	10	10	10	-
0,0	50	50	50	25	25	20	20	20	20	20	10

Ескерту: Толық соқырлыққа (0,0) көру өткірлігі 0,01-ден төмен және жарық сезілгенге дейін (саусақтардың саны) теңестіріледі.

2-Кесте. Күйік кезінде сақтандыру төлемдері (сақтандыру сомасынан пайызбен)

Күйік аймағы (дене бетінің%)	Күйік дәрежесі				
	I.	II.	III. А	III. Б	IV.
5 - 10	-	-	15	17	20
11 - 20	4	5	20	25	35
21 - 30	6	7	25	45	55
31 - 40	8	9	30	70	75
41 - 50	10	11	35	70	90
51 - 60	15	16	40	70	95
61 - 70	20	21	45	70	100
71 - 80	25	26	50	70	100
81 - 90	30	31	55	70	100
90 аса	35	36	60	70	100

Ескертпелер:

- 10% функциясының бұзылуына әкеп соққан тыныс алу жолдарының күйіктері кезінде;
- Жәбірленушінің дене бетінің 1% - ы оның қолының алақан бетінің ауданына тең.